Programmabegroting 2025

GGD Noord- en Oost-Gelderland

Concept d.d. 15 maart 2024

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 4
2. Zienswijzen op de Uitgangspuntennota 2025 5
   2.1. Zienswijzen 5
   2.2. Reactie dagelijks bestuur op zienswijzen gemeenten 5
3. Tijdsplanning 7
4. Kerngegevens begroting 2025 8
5. Bestuurlijke en beleidsmatige kaders 12
   5.1. Gemeentelijke organisatie voor publieke gezondheid 12
   5.2. Indeling GGD-taken 12
   5.3. Beleidsmatige ontwikkelingen 13
   5.4. De organisatie van de GGD 15
6. Begrotingsaanpassingen 2025 16
   6.1. Beleidsindicatoren 16
   6.2. Invoering functiewaarderingssysteem HR21 16
7. Programma Jeugdgezondheid 18
   7.1. Wat willen we bereiken? 18
   7.2. Wat gaan we ervoor doen? 18
   7.3. Wat mag het kosten? 19
8. Programma Algemene gezondheidszorg 20
   8.1. Wat willen we bereiken? 20
   8.2. Wat gaan we ervoor doen? 20
   8.3. Wat mag het kosten? 21
9. Programma Kennis- en Expertise 22
   9.1. Wat willen we bereiken? 22
   9.2. Wat gaan we ervoor doen? 22
   9.3. Wat mag het kosten? 22
10. Inwonerbijdrage en organisatieprojecten 23
   10.1. Wat willen we bereiken? 23
   10.2. Wat gaan we ervoor doen? 23
   10.3. Wat mag het kosten? 23
11. Overhead 24
   11.1. Wat willen we bereiken? 24
   11.2. Wat gaan we ervoor doen? 24

Speerpunten 2025 24
11.3. Wat mag het kosten? 24
12. Paragrafen 25
12.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 25
12.2. Financiering 27
12.3. Openbaarheidsparagraaf 27
12.4. Bedrijfsvoering 28
13. Financiële uitgangspunten 29
13.1. Uitgangspuntennota 2025 29
13.2. Indexering 29
13.3. Overzicht baten en lasten 2022-2027 en toelichting 32
13.4. Uitzetting van de financiële positie en toelichting 34
13.5. Meerjarenraming en toelichting 37
13.6. Staat van activa 39
14. BIJLAGEN 40
14.1. Bijlage A: Inwonerbijdragen 2025 per deelnemende gemeente 40
14.2. Bijlage B: Overzicht zienswijzen raden op de Uitgangspuntennota 2025 en reactie dagelijks bestuur GGD 43

ALGEMEEN DEEL

1. Voorwoord

Programmabegroting 2025
U ontvangt hierbij de ontwerpbegroting voor het jaar 2025 van GGD Noord- en Oost-Gelderland.
De uitgangspunten voor deze Programmabegroting zijn verwoord in de Uitgangspuntennota 2025.
De gemeenteraden konden een zienswijze op deze Uitgangspuntennota indienen. Deze zienswijzen hebben wij meegenomen bij het opstellen van deze begroting.
Een samenvatting van de beleidsmatige kaders uit die Uitgangspuntennota staat in hoofdstuk 5 van deze begroting. De financiële kaders staan in hoofdstuk 13.

Zienswijzen op de ontwerpbegroting indienen uiterlijk 2 juli 2024
Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben de raden van de gemeenten een termijn van 12 weken om een zienswijze op de ontwerpbegroting in te dienen. De zienswijzetermijn voor deze ontwerpbegroting loopt tot 2 juli 2024.
De raden kunnen in hun afweging over de begroting 2025 ook de informatie in de Jaarrekening 2023 betrekken. Deze ontvangen de gemeenten vóór 30 april 2024. Ook met voorlopige reacties of standpunten kunnen de raden ons helpen bij de voorbereiding van de besluitvorming in het algemeen bestuur.
Wij informeren de raden voorafgaand aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd over ons oordeel over de zienswijzen en de conclusies die wij daaraan verbinden.

Het algemeen bestuur van de GGD beslist op 12 september 2024 over de Programmabegroting 2025.

Toelichting door GGD
De GGD is van harte bereid om aan de raden van de gemeenten een toelichting te geven op deze Programmabegroting. De GGD laat zich door de raad of een raadscommissie graag hiervoor uitnodigen.

Nadere informatie
Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met:
- R. Schwebke, controller, 088 443 35 25, r.schwebke@ggdnog.nl.
- M. de Vries, beleidsadviseur, 088 443 34 01, m.devries@ggdnog.nl.

Warnsveld, 4 april 2024
Het dagelijks bestuur,

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

A.J. Prins,
voorzitter

2. Zienswijzen op de Uitgangspuntennota 2025

Op 30 november 2023 zijn de beleidsmatige en financiële kaders voor de Programmabegroting 2025 aan de raden van de gemeenten gezonden. Zij konden tot 1 maart 2024 hun zienswijze op deze Uitgangspuntennota indienen.

Wij hebben diverse zienswijzen ontvangen. Deze zienswijzen zijn betrokken bij het opstellen van deze Programmabegroting. Ook later ontvangen zienswijzen hebben wij voor zover mogelijk hierin meegenomen.

In dit hoofdstuk staan de hoofdlijnen van de ontvangen zienswijzen de reactie van ons dagelijks bestuur daarop. Een uitgebreid overzicht van alle zienswijzen en ons oordeel over deze zienswijzen en eventuele conclusies die wij daaraan verbinden staan in bijlage B van deze Programmabegroting.

2.1. Zienswijzen

Een aantal gemeenten stemt in met de Uitgangspuntennota of dient geen zienswijze in. Een enkele gemeente geeft hierbij wel enkele opmerkingen mee.

Geen zienswijze of een instemmende zienswijze is ontvangen van de gemeenten Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Hattem, Lochem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Voorst en Zutphen.
De raden van Elburg en Ermelo dienen geen nieuwe zienswijze in, maar verwijzen naar de eerder toegezonden zienswijzen op de Programmabegroting 2024 en de Bestuursagenda GGD NOG 2023-2027.
De raad van Aalten benadrukt het belang van toegankelijke en laagdrempelige vaccinatiecentra.

De raden van Apeldoorn, Epe, Harderwijk, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten stemmen in met de Uitgangspuntennota of dienen geen zienswijze in, maar geven enkele aandachtspunten mee. De raad van Winterswijk geeft als zienswijze de opdracht mee om te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden.

Op de zienswijzen gaan wij in de volgende paragraaf in.

2.2. Reactie dagelijks bestuur op zienswijzen gemeenten

Vaccinatie-organisatie
De raad van Aalten benadrukt het belang van een stevige vaccinatie-organisatie en van de toegankelijkheid en de laagdrempeligheid van de vaccinatiecentra en het gesprek met ouders en hun kinderen over vaccinatie.

Aangezien de GGD niet de Jeugdgezondheidszorg voor 0 – 4-jarigen uitvoert, beschikt de GGD momenteel niet over kleinschalige uitvoeringslocaties. Het belang van bovenstaande onderschrijven wij wel en wij trachten zoveel mogelijk onze werkwijze daarop aan te passen. Dit doen wij in samenspraak met de gemeenten.

Doelen en indicatoren Bestuursagenda
Een aantal gemeenten (Apeldoorn, Elburg, Ermelo, Nunspeet en Oldebroek) benoemt het belang van het stellen van doelen c.q. indicatoren naar aanleiding van de Bestuursagenda GGD NOG 2023-2027.

Wij streven nadrukkelijk naar het opnemen van indicatoren in de Programmabegroting. In januari 2024 is online de Producten- en dienstencatalogus van de GGD gepubliceerd. Hierin staat welke producten en diensten wij leveren. Het voornemen is deze online-catalogus door te ontwikkelen en wordt bezien of daar indicatoren aan toegevoegd kunnen worden. Een selectie hiervan kan terugkomen in de bestuursrapportage, programmabegroting en jaarverslag.
Wanneer de werkagenda's in het kader van IZA klaar zijn, inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. Overigens krijgt een belangrijk deel van de Bestuursagenda vorm via de andere beleidsdomeinen van gemeenten. Daarom wil de GGD graag de gemeenten betrekken bij het ontwikkelen van indicatoren.

Financiële ruimte bij gemeenten
Verschillende gemeenten (Apeldoorn, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet en Winterswijk) hebben in hun zienswijze opmerkingen die verband houden met de financiële ruimte van gemeenten.

Ons dagelijks bestuur heeft begrip voor de financiële ontwikkelingen bij de gemeenten. Als GGD streven wij nadrukkelijk doelmatigheid en kosten-efficiëntie na. Uit de enkele jaren geleden gevoerde takendiscussie blijkt dat het kostenniveau van GGD NOG op tal van taakgebieden (beneden-)gemiddeld is vergeleken met andere GGD'en. Door samenwerking in Hét Service Centrum beperken wij op ons afkomende meerkosten op het terrein van de bedrijfsvoering.

Aansluiting bij wensen van de gemeenten
De gemeenteraden van Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten benoemen het belang van subregionale samenwerking en het inspelen door de GGD op de vraag en behoeften van de gemeenten.

Het inspelen op de vraag van gemeenten is een van de doelstellingen van GGD NOG Robuust. In de afgelopen periode heeft dit geleid tot een intensieve samenwerking rondom IZA en GALA. De GGD kan hierin diverse rollen vervullen voor gemeenten, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten. De GGD sluit verder aan bij relevante ambtelijk en bestuurlijke overlegstructuren in de subregio.

3. Tijdsplanning

	Wanneer	Wat	Wie
Uitgangspunten-nota 2025	30 november 2023	Uitgangspuntennota 2025 bespreken.	Algemeen bestuur GGD[1]
	30 november 2023	Uitgangspuntennota 2025 naar raden zenden met verzoek om een zienswijze.	Dagelijks bestuur GGD
	1 december 2023 – 1 maart 2024	Zienswijzen op Uitgangspuntennota 2025 indienen	Gemeenten
Jaar-rekening 2023	4 april 2024	Vaststellen Jaarrekening 2023 en ter informatie aan de raden zenden.	DB GGD
Programmabegroting 2025	4 april 2024	Concept-Programmabegroting 2025 bespreken.	AB GGD
	9 april 2024	Concept-Programmabegroting 2025 aan de raden toezenden.	DB GGD
	tot 2 juli 2024	Zienswijzen op concept-Programmabegroting 2025 indienen.	Gemeenten
	Vóór 12 september 2024	Raden informeren over oordeel dagelijks bestuur over de zienswijzen.	DB GGD
	12 september 2024	Beslissen over vaststelling Programmabegroting 2025.	AB GGD
	Februari 2025	Beslissen over: - actualisering van inhoudelijke speerpunten 2025 - actualisering van financiële cijfers (op basis producten-raming) en Staat van activa (voorgenomen investeringen), beide zonder gevolg voor inwonerbijdragen.	AB GGD

[1] Het algemeen bestuur (AB) van GGD NOG bestaat uit de wethouders volksgezondheid van de 22 deelnemende gemeenten. Het AB kiest uit zijn midden een dagelijks bestuur (DB). Hierin hebben zes wethouders zitting en één burgemeester (namens het DB van Veiligheidsregio NOG, met in beide besturen de portefeuille geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio - GHOR).

4. Kerngegevens begroting 2025

Werkgebied GGD Noord- en Oost-Gelderland

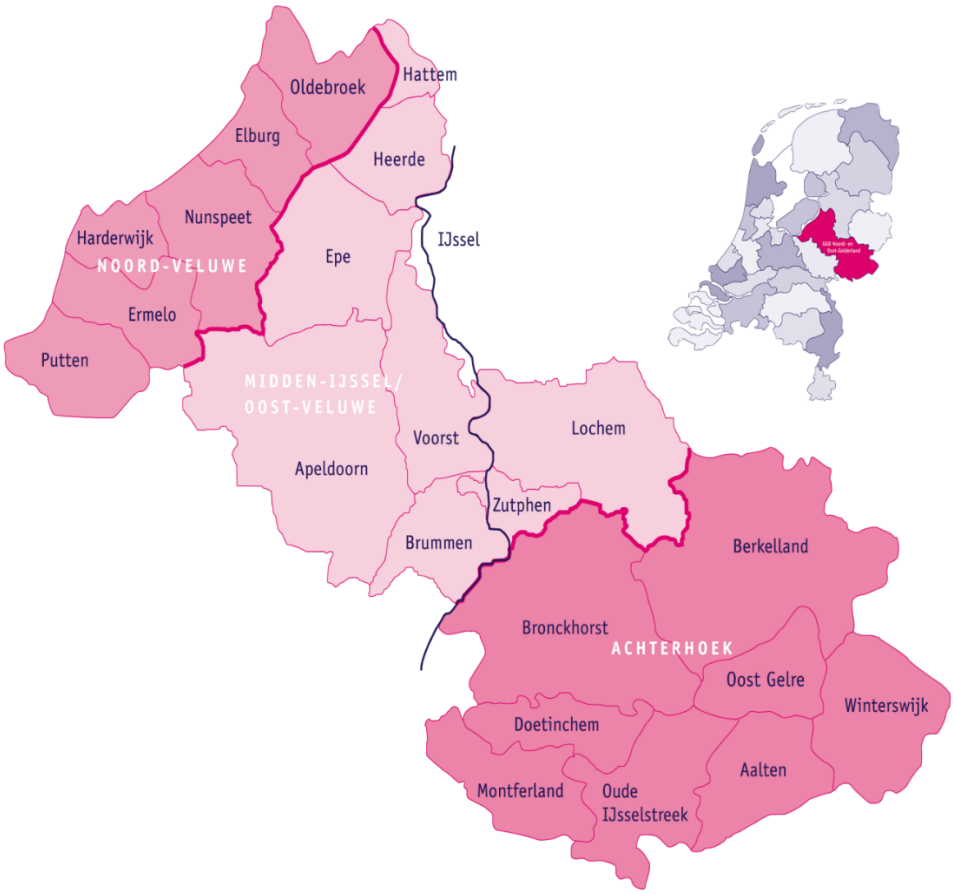

Deelnemende gemeenten en inwoneraantallen 31-12-2023

Aantal deelnemende gemeenten	22
Totaal aantal inwoners	844.849

Noord-Veluwe		Midden-IJssel / Oost-Veluwe		Achterhoek	
Elburg	23.906	Apeldoorn	168.212	Aalten	27.308
Ermelo	27.859	Brummen	21.282	Berkelland	43.928
Harderwijk	49.378	Epe	33.168	Bronckhorst	36.118
Nunspeet	29.074	Hattem	12.623	Doetinchem	59.613
Oldebroek	24.276	Heerde	19.227	Montferland	36.879
Putten	24.975	Lochem	34.292	Oost Gelre	29.971
		Voorst	25.383	Oude IJsselstreek	39.396
		Zutphen	48.746	Winterswijk	29.235
totaal	179.468	totaal	362.933	totaal	302.448
aantal gemeenten	6	aantal gemeenten	8	aantal gemeenten	8

Personeelsbestand per 31-12-2023

	in vaste dienst	in tijdelijke dienst	Uitzend-krachten	totaal
Aantal medewerkers	239	71	26	336
Aantal fte's	166	51	n.v.t	217

Totaal lasten en baten begroting 2025

Lasten	€ 29.698.000
Baten	€ 29.726.000

Verdeling totale lasten over programma's 2025 (x 1.000)

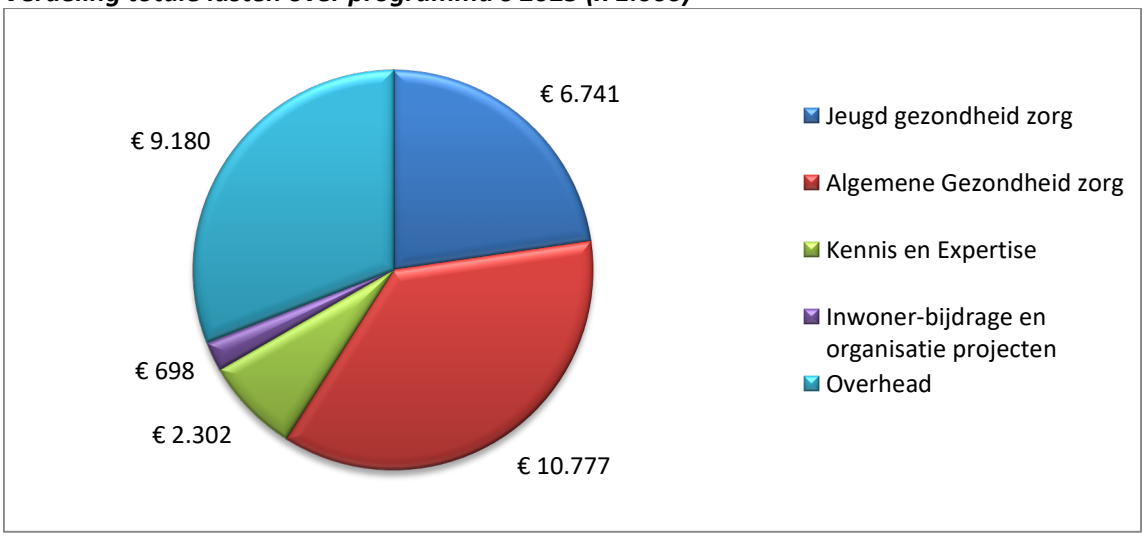

Verdeling totale lasten 2025 (x 1.000)

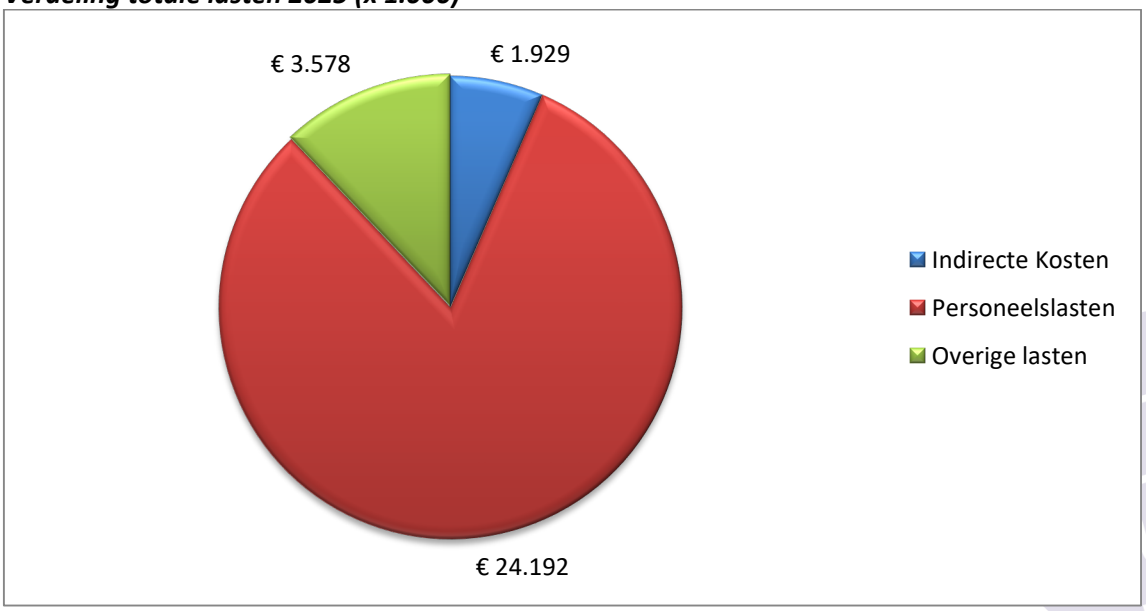

Verdeling baten 2025 (x 1.000)

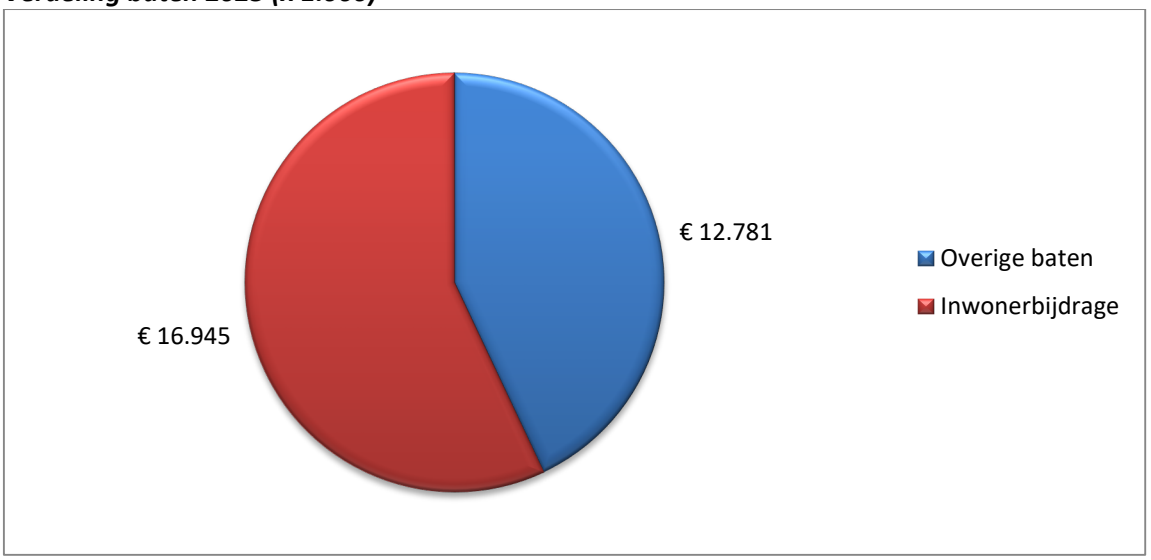

Verplichte beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren taakveld Bestuur en ondersteuning	
Indicator	kengetal
Formatie per 1000 inwoners	0,26
Bezetting per 1000 inwoners	0,26
Apparaatkosten per inwoner	4,75
Externe inhuur als % van de loonsom en kosten inhuur	2,28%
Overhead in % van de totale kosten	31,0%

BESLUIT

Het algemeen bestuur van GGD Noord- en Oost-Gelderland;

B E S L U I T :

de Programmabegroting 2025 van GGD Noord- en Oost-Gelderland vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 12 september 2024

drs. J.J. Baardman,
directeur publieke gezondheid

A.J. Prins,
voorzitter

BELEIDSBEGROTING

5. Bestuurlijke en beleidsmatige kaders

In dit hoofdstuk beschrijven wij de taken van de GGD en gaan wij in op de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen, die wij ook noemden in de Uitgangspuntennota 2025.

5.1. Gemeentelijke organisatie voor publieke gezondheid

De taken van de gemeenten en de GGD op het terrein van de publieke gezondheidszorg staan in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Ook laten gemeenten andere taken door de GGD uitvoeren. Dit zijn taken die aansluiten bij de kerntaken en de deskundigheid van de GGD. De 22 colleges van B en W hebben hun samenwerkingsafspraken vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling.

5.2. Indeling GGD-taken

Gemeenten willen weten welke invloed zij hebben op GGD-taken en hoe zij hierop kunnen sturen. GGD NOG onderscheidt daarom zijn taken volgens het ABCD-model:

A. wettelijke GGD-taken

Taken van gemeenten die zij wettelijk verplicht laten uitvoeren door de GGD.

B. wettelijke gemeentelijke taken

Taken die de gemeenten op basis van een wet moeten uitvoeren en die de GGD in hun opdracht kan uitvoeren. Daarbij is er een onderscheid in:

- *B1-taken*: taken die vastliggen in de gemeenschappelijke regeling (zoals de Jeugdgezondheidszorg), en
- *B2-taken*: taken die de GGD uitvoert op basis van subsidiëring en/of een dienstverleningsovereenkomst (bijvoorbeeld activiteiten voor maatschappelijke zorg, toezicht Wmo of lijkschouw).

C. autonome gemeentelijke taken

Zelfstandige taken van gemeenten die de GGD kan uitvoeren in hun opdracht.

D. externe taken

Taken die de GGD uitvoert in opdracht van derden, zoals rijksoverheid, politie en burgers, in aansluiting op de kerntaken van de GGD.

In de programma's onderscheiden wij steeds deze vier soorten taken. Meer informatie hierover en de mate van (beleids)invloed van gemeenten op de dienstverlening vindt u in onderstaand schema.

	A-Taak	B1, B2 & C-Taken	D-Taak (keuze: wel of niet uitvoeren)
Geen beleidsinvloed (sterk genormeerd)	• Toezicht Kinderopvang • Infectieziektebestrijding • Seksuele Gezondheid • Tuberculosebestrijding • GGD inzet bij crisis, rampen en ingrijpende gebeurtenissen	• Lijkschouw	• Reizigerszorg • Forensisch Medisch • Onderzoek en Arrestantenzorg • Gezondheidsbevordering Asielzoekers (contract COA) • Infectieziektebestrijding • Seksuele Gezondheid • Tuberculosebestrijding Doetinchemstudie (subsidie RIVM)
Matige of ruime beleidsinvloed	• Medische Milieukunde (incl. Omgevingswet) • Advisering Publieke Gezondheid	• Toezicht WMO • Maatschappelijke Zorg • Jeugdgezondheid	

5.3. Beleidsmatige ontwikkelingen

In de Uitgangspuntennota 2025, die wij op 30 november 2023 naar de raden zonden, staan de voor 2025 meest relevante inhoudelijke ontwikkelingen genoemd. Voor een uitgebreidere beschrijving van deze ontwikkelingen verwijzen wij naar de Uitgangspuntennota 2025.
De financiële ontwikkelingen staan in hoofdstuk 13.

Gezamenlijke opgaven gemeenten en GGD
De GGD voert als dienst van de gemeenten met name taken uit op het terrein van de publieke gezondheidszorg. Voor een goede uitvoering van die taken is samenwerking noodzakelijk. De gezamenlijke opgaven zijn beschreven in de nieuwe Bestuursagenda 2023-2027. Belangrijke uitdagingen liggen in de samenwerking rondom de gezondheidsakkoorden IZA en GALA.

Bestuursagenda
De koers van gemeenten en GGD en gemeenten in deze bestuursperiode ligt vast in de Bestuursagenda 2023-2027. De inhoudelijke speerpunten in deze bestuursagenda zijn:
- Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen;
- Mentale gezondheid;
- Gezonde leefstijl;
- Gezonde fysieke en sociale leefomgeving.

In 2025 evalueert het algemeen bestuur tussentijds de bestuursagenda. Bezien wordt of deze thema's nog steeds relevant zijn of dat nieuwe inzichten en gebeurtenissen tot andere inhoudelijke speerpunten leiden binnen de publieke gezondheid.

IZA/GALA
Voortvloeiend uit de thema's in deze Bestuursagenda en met het oog op het IZA (Integraal Zorgakkoord) en GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) bespreken gemeenten en GGD de inzet van de GGD hierop. De GGD ondersteunt gemeenten en kan diverse rollen op zich nemen, afhankelijk van de vraag van de gemeenten, zoals de levering en duiding van data, advisering rondom

gezondheidsvraagstukken, projectleiderschap op subregionale gezondheidsthema's of de uitvoering van collectieve en selectieve interventies.

Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid
Eén van de lessen uit de coronapandemie is het belang van versterking van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid (VIP). Het doel is een slagvaardig, wendbaar en opschaalbaar stelsel van infectieziektebestrijding dat is toegerust op een grootschalige uitbraak van een infectieziekte met landelijke impact. Deze versterking kent verschillende aspecten, waaronder:

- Versterken van de infectieziektebestrijding door GGD'en;
- Oprichting van een Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (LFI);
- Versterking van de informatievoorziening en ICT infectieziektebestrijding.

Een specifiek onderdeel van het VIP-programma is dat de GGD voorbereid blijft op eventuele nieuwe uitbraken van COVID-19 en op het periodiek vaccineren van grote groepen inwoners hiertegen.

De rijksoverheid investeert vanaf 2025 structureel in de versterking van de infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid bij GGD'en. Dit betreft een aanvullende financiering via een specifieke uitkering aan GGD'en naast de financiering van de algemene infectieziektebestrijding via het gemeentefonds.
In dit kader is ook een onderzoek van Berenschot relevant. Dit onderzoek leidt tot een kwantitatieve norm van het benodigde aantal professionals voor de uitvoering van de reguliere infectieziektebestrijding bij GGD'en.

Voor de GGD zijn vorenstaande ontwikkelingen ook in 2025 van groot belang.

In de Uitgangspuntennota 2025 beschrijven wij ook het voornemen van het ministerie om te komen tot een vaccinatievoorziening voor volwassenen. Inmiddels is duidelijk dat dit niet vóór 2026 gerealiseerd zal worden en in 2025 minder inzet van de GGD zal vragen dan aanvankelijk verwacht.

Wijzigingen Rijksvaccinatieprogramma
De rijksoverheid past met ingang van 2025 het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) aan. De GGD moet de werkwijze aan dit nieuwe schema aanpassen. Dit brengt hogere kosten met zich mee, waarvoor wij vanuit het rijk een compensatie richting gemeentefonds verwachten. Zodra hier meer duidelijkheid over is, doen wij een voorstel om dit op te nemen in de inwonerbijdrage.

Het ministerie vindt daarnaast grootschalige groepsvaccinaties niet geschikt voor kinderen van 5 jaar. Daarom gaat de voorkeur uit naar individuele momenten van contact (ook om een gesprek met ouders te kunnen voeren) of naar zo kleinschalig mogelijk ingerichte groepsvaccinaties.
Voor GGD NOG is dit een grotere uitdaging dan voor de gemiddelde GGD, aangezien GGD NOG geen Jeugdgezondheidszorg voor 0 – 4-jarigen uitvoert en daarmee niet beschikt over een groot aantal kleinschalige, decentrale uitvoeringslocaties.
De GGD gaat met gemeenten het gesprek aan over de wensen en mogelijkheden voor het realiseren van meer kleinschalige vaccinatielocaties en de gevolgen hiervan.

Nieuwkomers
Onder het begrip 'nieuwkomers' vallen vluchtelingen, asielzoekers, statushouders, kennismigranten, Oekraïners en hun kinderen. De verwachting is dat de instroom van deze groepen de komende jaren onverminderd hoog blijft. De GGD geeft voorlichting aan deze nieuwkomers en aan de professionals

die met hen werken. De kinderen uit deze doelgroepen ontvangen jeugdgezondheidszorg van de GGD.
Bij de uitvoering van deze taken heeft de GGD te maken met verschillende opdrachtgevers en financieringsstromen. Ook is de problematiek bij nieuwkomers over het algemeen intensiever dan bij mensen die al langer in Nederland wonen.
De GGD werkt eraan om het geheel rondom de zorg voor nieuwkomers inzichtelijk te maken en te zorgen voor een adequate inrichting en invulling van de zorg voor deze groepen.

5.4. De organisatie van de GGD

De afgelopen jaren hebben gemeenten geïnvesteerd in versterking van de GGD. Dit staat bekend onder de naam GGD NOG Robuust.
Een van de doelen hiervan is om beter in te spelen op de vraag van gemeenten. Hiertoe is een impuls gegeven aan relatiemanagement en projectmanagement binnen de GGD. De contacten met gemeenten zijn mede hierdoor verder aangehaald. Vanuit partnerschap zijn afspraken tussen gemeenten en GGD gemaakt. Ook dit was een van de pijlers van GGD NOG Robuust.
Daarnaast is het informatiebeveiligingsbeleid van de GGD verstevigd. De komende jaren blijft dit echter nadrukkelijk aandacht vragen.

De GGD participeert vanaf 1 januari 2024 volledig in Hét Service Centrum. Dit is een samenwerkingsverband op het terrein van de bedrijfsvoering van GGD Hart voor Brabant, GGD West Brabant en de Regionale Ambulancevoorziening Brabant Midden-West-Noord. Hiermee wordt de GGD minder kwetsbaar en kan hogere kwaliteit geleverd worden.

Arbeidsmarkt
De krapte op de arbeidsmarkt, in het bijzonder voor medische functies, baart de GGD zorgen. Op verschillende manieren, onder meer door samenwerking met andere GGD'en, probeert de GGD hiervoor een oplossing te vinden. De GGD wil een aantrekkelijke werkgever zijn. Mede hierom wordt functiewaarderingssystematiek HR21 geïmplementeerd.

Nieuwe uitdagingen
In het kader van GGD NOG Robuust zijn stappen gezet om te komen tot de benodigde versteviging van de organisatie. Tegelijkertijd zien we uitdagingen op ons afkomen die maken dat een verdere ontwikkeling van de organisatie nodig is.
De omgeving verandert; er wordt van de GGD gevraagd om mee te ontwikkelen, te innoveren en te ondersteunen. Zie ook de beleidsmatige ontwikkelingen, zoals eerder in dit hoofdstuk beschreven. Deze ontwikkelingen gaan veel vragen van de GGD. De organisatie moet voor wat betreft formatie, deskundigheid, inrichting en aansturing toegerust zijn op deze nieuwe uitdagingen. Dit is onderdeel van het organisatieontwikkelingstraject dat in aanvulling op GGD NOG Robuust gaande is binnen de GGD.

6. Begrotingsaanpassingen 2025

6.1. Beleidsindicatoren

Een aantal raden heeft in hun zienswijze op de Bestuursagenda gevraagd om concrete doelstellingen en indicatoren rondom de thema's die in de Bestuursagenda staan. Hier willen wij in de loop van 2024 nader invulling aan geven, in overleg met de gemeenten, want ook wij hechten aan het opnemen van indicatoren in de Programmabegroting.

Een van de opties is om dit te koppelen aan de nieuwe Producten- en Dienstencatalogus die de GGD in januari 2024 online heeft gepubliceerd. Deze catalogus wordt doorontwikkeld; daarbij wordt bezien of prestatie-indicatoren hieraan toegevoegd kunnen worden.
In de programmabegroting, het jaarverslag en de bestuursrapportages kan dan een selectie van die indicatoren meegegeven worden, bijvoorbeeld om de inzet van de GGD rond IZA/GALA en de Bestuursagenda weer te geven. Wanneer de werkagenda's in het kader van IZA klaar zijn, inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. Wij betrekken graag de gemeenten bij het ontwikkelen van indicatoren.

De afgelopen jaren kende de Programmabegroting een hoofdstuk met beleidsindicatoren. Deze indicatoren waren gekoppeld aan de Bestuursagenda 2019-2023. In de Programmabegroting 2025 zijn deze beleidsindicatoren niet opgenomen.

De reden hiervoor is onder meer dat er een nieuwe Bestuursagenda voor de periode 2023-2027 is vastgesteld. Daarnaast is de ervaring dat de tot nu toe gehanteerde indicatoren niet geschikt zijn om te sturen op de hoofdlijnen van het GGD-beleid. Ten slotte komt nieuwe informatie over de betreffende beleidsindicatoren te weinig frequent beschikbaar (veelal maar een keer per vier jaar via de monitors) en zegt feitelijk ook weinig over de prestaties van de GGD.

In deze programmabegroting staan wel de verplichte beleidsindicatoren voor het taakveld 'Bestuur en ondersteuning' uit de Regeling beleidsindicatoren gemeenten. Voor de overige taakvelden van deze regeling heeft de GGD geen gegevens beschikbaar. Deze beleidsindicatoren staan in hoofdstuk 4 van deze Programmabegroting.

6.2. Invoering functiewaarderingssysteem HR21

Zoals in de Uitgangspuntennota 2025 is vermeld, implementeert de GGD functiewaarderingssysteem HR 21. De GGD heeft in vergelijking met andere GGD'en een achterstand op het terrein van de waardering van functies. Mede met het oog op de krapte op de arbeidsmarkt wil de GGD een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven. De actualisering van het functiewaarderingssysteem draagt hieraan bij.
Eerder al is de functie van verpleegkundige geherwaardeerd en hoger ingeschaald. Hiervoor zijn in de vorige begroting incidenteel middelen beschikbaar gesteld.

Aan de herwaardering van functies zijn kosten verbonden. De structurele meerkosten voor de verpleegkundigen bedragen in 2025 € 43.635. Voor de overige functies bedragen de kosten voor 2025 in totaal € 192.342. Dit leidt tot een verhoging van de inwonerbijdrage.
De verhoging van de kosten voor functies die niet uit de inwonerbijdrage worden betaald, komen

niet ten laste van de inwonerbijdrage. Deze worden gedekt uit een verhoging van de voor de betreffende (plus)taken geldende tarieven.

In de Uitgangspuntennota 2025 maakten wij, om geen onnodige verhoging van de inwonerbijdrage te vragen, een behoudende inschatting van € 40.000 van de meerkosten voor de overige functies. In maart 2024 is de concept-indeling van HR21 bekend geworden. Met deze informatie is een berekening gemaakt voor de kosten van de herwaardering van de functies.

De totale meerkosten van de implementatie van HR21 bedragen € 373.000. Dit blijft ruim binnen de in de Uitgangspuntennota genoemde inschatting van, oplopend naar 2026, € 450.000. Wij gaan ervan uit dat voor 2026 geen aanvullende meerkosten voor HR21 gemaakt worden.

PROGRAMMAPLAN

7. Programma Jeugdgezondheid

7.1. Wat willen we bereiken?

De jeugdgezondheid heeft als collectieve opdracht het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van de jeugd in de gemeenten. Daarnaast monitort de jeugdgezondheid kinderen op individueel niveau. Hierdoor is het mogelijk om kinderen in een kwetsbare situatie te signaleren en samen met de jeugdige/de ouders af te stemmen welke vervolgstappen gezet worden. Daarbij werkt de GGD samen met (lokale) netwerken.
De jeugdgezondheid gaat uit van de eigen kracht van gezinnen (ouders en kinderen) en hun omgeving op basis van het concept van positieve gezondheid.

7.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- Gemeenten laten de beleidsadvisering vanuit de jeugdgezondheidszorg uitvoeren door de GGD, in samenhang met de algemene taken van de GGD bij monitoring, signalering en advisering (Wet publieke gezondheid).

B. Wettelijke gemeentelijke taken die de GGD uitvoert

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het actief aanbieden van jeugdgezondheidszorg aan alle kinderen en jongeren tot 18 jaar (Wet publieke gezondheid - Wpg).
  Het Basispakket Jeugdgezondheidzorg geeft aan welke activiteiten beschikbaar moeten zijn (zie het Besluit publieke gezondheid). Dit is uitgewerkt in het landelijk professioneel kader JGZ en landelijke professionele richtlijnen. De uitvoering van de jeugdgezondheidszorg sluit aan op de ontwikkelingen in het sociaal domein. In de regio NOG hebben 21 gemeenten de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg voor 4-18-jarigen opgedragen aan de GGD.
- Voor de kinderen binnen de doelgroep nieuwkomers is bij de uitvoering van de reguliere jeugdgezondheidszorg een extra inspanning van de GGD nodig.
- De jeugdgezondheidszorg draagt bij aan preventie en jeugdhulp op grond van de Jeugdwet. Op verzoek van gemeenten voert de GGD deze preventieve activiteiten uit.
- De GGD voert het rijksvaccinatieprogramma (RVP) uit voor de 4-18-jarigen. De uitvoering van het RVP is gekoppeld aan de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg.

D. Taken die de GGD in opdracht van derden uitvoert

- De GGD voert de jeugdgezondheidszorg voor asielzoekers uit op basis van een landelijke overeenkomst met het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA).

Speerpunten 2025

- Wij gaan graag met gemeenten in gesprek over de uitvoering van ons pakket Jeugdgezondheid en nemen daarin de landelijke ontwikkelingen, inclusief het Landelijk professioneel kader, mee.

- Wij stemmen de werkwijze en organisatie rondom het Rijksvaccinatieprogramma af op de wijzigingen in het RVP en de nieuwe richtlijnen.

- Wij zorgen voor een duidelijke invulling en inrichting van de zorg voor 'nieuwkomers' . Dit betreft de inhoud van de zorg, maar ook de financiering, organisatie en de afstemming met ketenpartners.

7.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Jeugdgezondheid						
Baten	2.126	848	911	911	911	911
Lasten	6.751	6.212	6.741	6.741	6.741	6.741
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.625**	**-5.364**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**
Dotatie reserve	21	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.646**	**-5.364**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**

8. Programma Algemene gezondheidszorg

8.1. Wat willen we bereiken?

Het programma Algemene gezondheidszorg bestaat uit een groot aantal verschillende producten. Gemeenschappelijk doel is het bevorderen, bewaken en beschermen van de gezondheid van de bevolking in de regio, met speciale aandacht voor risicogroepen.

8.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De wettelijke taken in dit programma betreffen de infectieziektebestrijding (waaronder de coronabestrijding), medisch milieukundige zorg, algemene technische hygiënezorg en psychosociale hulp bij rampen (Wet publieke gezondheid).
- De GGD draagt bij aan de geneeskundige hulpverlening in de regio (GHOR, Wet veiligheidsregio's).
- De gemeenten zien toe op de naleving van de kwaliteitseisen voor kinderopvang. Zij wijzen de GGD aan als toezichthouder (Wet Kinderopvang).
- Voor de doelgroep statushouders (vluchtelingen die in de gemeenten zijn gehuisvest) is bij de uitvoering van reguliere taken een extra inspanning van de GGD nodig. Daarbij gaat het vooral om infectieziektebestrijding, seksuele gezondheid en gezondheidsbevordering (Wet publieke gezondheid).

B. Wettelijke gemeentelijke taken die de GGD uitvoert

- De GGD voert de lijkschouw uit voor de gemeenten, als onderdeel van de forensische geneeskunde (Wet op de lijkbezorging).
- De GGD is belast met het kwaliteitstoezicht op de uitvoering van de maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015), op basis van een overeenkomst.
- In opdracht van een aantal gemeenten voert de GGD taken uit voor bemoeizorg, toegang beschermd wonen en maatschappelijke zorg (Wet maatschappelijke ondersteuning 2015).

D. Taken die de GGD in opdracht van derden uitvoert

- De GGD verzorgt reizigersadvisering en -vaccinaties voor burgers.
- Het ministerie van VWS heeft de GGD belast met de inspectie en vergunningverlening voor het aanbrengen van tatoeages en piercings (op basis van de Warenwet).
- De GGD ontvangt van VWS een subsidie voor de uitvoering van aanvullende seksuele gezondheidszorg.
- De GGD ontvangt via de subsidieregeling PrEP een subsidie voor de medische begeleiding bij het gebruik van PrEP door een specifieke doelgroep met een verhoogd risico op hiv.
- De GGD voert de arrestantenzorg en forensisch medisch onderzoek uit voor politie en justitie, als onderdeel van de forensische geneeskunde.
- In opdracht van het RIVM voert GGD NOG de Doetinchemstudie uit, een langlopende cohortstudie (bevolkingsonderzoek).
- De GGD voert de publieke gezondheidszorg asielzoekers uit op basis van een landelijke overeenkomst met het Centraal orgaan Opvang Asielzoekers (COA).

Speerpunten 2025

- Wij versterken in 2025 de infectieziektebestrijding in het kader van het landelijke programma gericht op versterking van de infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid.

- Voor de uitvoering van de forensische geneeskunde is samenwerking met andere GGD'en vereist voor de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening. GGD NOG is bereid hierin een voortrekkersrol te vervullen. In 2024 worden hier nadere afspraken over gemaakt. In 2025 vindt verdere uitwerking van die samenwerking plaats.

8.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Algemene Gezondheid						
Baten	25.122	9.223	9.962	9.962	9.962	9.962
Lasten	21.227	9.928	10.777	10.777	10.777	10.777
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**3.895**	**-705**	**-815**	**-815**	**-815**	**-815**
Dotatie reserve	9	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**3.886**	**-705**	**-815**	**-815**	**-815**	**-815**

9. Programma Kennis- en Expertise

9.1. Wat willen we bereiken?

De GGD biedt gemeenten inzicht in de gezondheidssituatie van de inwoners van de gemeenten, geeft integraal beleidsadvies en advies over gebruik van effectief gebleken interventies die leiden tot verbetering van leefstijl en gezonder gedrag van de bevolking.

9.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De gemeenten laten een aantal taken voor de publieke gezondheid (het onderzoek van de gezondheidssituatie van de bevolking, beleidsadvisering, bijdragen aan preventieprogramma's en gezondheidsbevordering en preventieve ouderengezondheidszorg) uitvoeren door de GGD (Wet publieke gezondheid).

C. Autonome gemeentelijke taken die de GGD in opdracht van de gemeenten uitvoert

- Academische werkplaats AGORA, een samenwerkingsverband met Wageningen University & Research, voert onderzoeken uit voor gemeenten, die deels boven de afgesproken basistaken uitgaan en afzonderlijk worden bekostigd. Dit geldt ook voor het Evaluatiebureau publieke gezondheid, dat voortkomt uit AGORA.

Speerpunt 2025

- De GGD ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van IZA en GALA. Gemeenten en GGD bespreken de inzet van de GGD. Inzet van de GGD is mogelijk op het gebied van onderzoek, advisering, projectleiding en/of uitvoering van preventieactiviteiten.

9.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Kennis & Expertise						
Baten	1.383	1.038	1.115	1.115	1.115	1.115
Lasten	2.371	2.178	2.302	2.302	2.302	2.414
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-988**	**-1.140**	**-1.187**	**-1.187**	**-1.187**	**-1.299**
Dotatie reserve	34	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	112	0	0	0	112
Gerealiseerd resultaat	**-1.022**	**-1.056**	**-1.215**	**-1.215**	**-1.215**	**-1.215**

10. Inwonerbijdrage en organisatieprojecten

10.1. Wat willen we bereiken?

In dit programma staan de kosten en opbrengsten van:

- organisatie-ontwikkelingstrajecten binnen de GGD
- nog te realiseren, niet gespecificeerde omzet van plusopdrachten
- de inwonerbijdrage van gemeenten voor de uitvoering van de basistaken van de GGD.

10.2. Wat gaan we ervoor doen?

A. Wettelijke GGD-taken

- De colleges van burgemeester en wethouders van gemeenten in een veiligheidsregio, treffen een gemeenschappelijke regeling voor de instelling en instandhouding van een regionale gezondheidsdienst in die regio (Wet publieke gezondheid). De wet schrijft voor dat de gemeenten een aantal taken voor de publieke gezondheid laten uitvoeren door de GGD.

Speerpunt 2025

- De GGD faciliteert gemeenten via het programma informatiegestuurd werken met data over de resultaten van de GGD. Deze data worden beschikbaar gesteld via afzonderlijke rapportages en de Producten- en Dienstencatalogus.

10.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Inwonerbijdrage en projecten						
Baten	14.814	17.224	17.587	17.345	17.345	17.345
Lasten	6	1.504	698	698	698	698
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**14.808**	**15.720**	**16.889**	**16.647**	**16.647**	**16.647**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	657	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**15.465**	**15.720**	**16.889**	**16.647**	**16.647**	**16.647**

11. Overhead

11.1. Wat willen we bereiken?

Een onderdeel van het programma Overhead is bestuursondersteuning. Het doel van de bestuursondersteuning is om het GGD-bestuur en de gemeenten in positie te brengen voor het besturen van de GGD. Dit betreft:

1. advisering en ondersteuning voor de bestuurlijke besluitvorming, en
2. het agenderen en oppakken van maatschappelijke en bestuurlijke vraagstukken op het gebied van de publieke gezondheid.

11.2. Wat gaan we ervoor doen?

Speerpunten 2025

- De GGD voert in 2025 samen met gemeenten een tussentijdse evaluatie uit van de Bestuursagenda 2023-2027.

- Wij geven invulling aan de actieve informatieplicht naar aanleiding van de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling, waaronder de publicatie van de besluitenlijsten van het dagelijks bestuur.

11.3. Wat mag het kosten?

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Overhead						
Baten	831	187	151	151	56	56
Lasten	13.396	8.782	9.180	8.938	8.843	8.843
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-12.565**	**-8.595**	**-9.029**	**-8.787**	**-8.787**	**-8.787**
Dotatie reserve	208	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-12.773**	**-8.595**	**-9.029**	**-8.787**	**-8.787**	**-8.787**

PARAGRAFEN

12. Paragrafen

Op basis van artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat deze begroting drie paragrafen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten:

- weerstandsvermogen en risicobeheersing (inventarisatie weerstandcapaciteit, inventarisatie risico's en beleid);
- financiering (treasurybeleid);
- bedrijfsvoering (bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en beheersing daarvan).

De andere paragrafen uit artikel 9 zijn niet van toepassing voor GGD Noord- en Oost-Gelderland. Dit geldt ook voor de paragraaf verbonden partijen. De GGD kent ook geen verbonden partijen in de zin van de wet, d.w.z. waar de GGD bestuurlijke invloed en financieel belang heeft.

12.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

In deze paragraaf geven wij weer hoe robuust de financiële positie is. Het weerstandsvermogen is het vermogen van GGD NOG om financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat de continuïteit van de GGD in gevaar komt. Het weerstandsvermogen wordt bepaald op basis van de relatie tussen:

- de weerstandscapaciteit, d.w.z. de middelen en mogelijkheden om niet begrote kosten te dekken, en
- alle risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie.

In het kader van de vernieuwing van de BBV is een uniforme basisset financiële kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing voorgeschreven. Voor GGD NOG zijn de onderstaande kengetallen van toepassing:

- Netto Schuldquote: de netto schuld gedeeld door de totale inkomsten;
- Solvabiliteit: eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen;
- Structurele exploitatieruimte: het structurele exploitatiesaldo in percentage van de totale baten.

Kengetal	realisatie 2023	begroot 2024	begroot 2025
Netto schuld quote	-4,2%	-3,3%	-2,9%
Solvabiliteit	19,3%	41,1%	42,0%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%

EEN GEZOND HOUVAST

Weerstandscapaciteit en risico's
Het algemeen bestuur heeft op 22 november 2018 de onderstaande risico's als belangrijkste risico's voor de GGD in het kader van het risicomanagement vastgesteld.

1. inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten:
   a. wijziging wetgeving
   b. uitbraak infectieziekte/tbc
   c. gemeenten laten taken niet door de GGD uitvoeren
   d. omzetdaling/minder opdrachten
   e. morele verplichting voor uitvoering van taken die niet kostendekkend zijn
2. risico's vanwege personele omstandigheden:
   a. ziekteverzuim boven 4%
   b. WW-verplichting
   c. arbeidsmarktkrapte/leeftijdsopbouw
3. risico's vanuit de bedrijfsvoering:
   a. begrotingsoverschrijding
   b. technologische ontwikkeling

Deze risico's zijn gekwantificeerd voor de bepaling van het weerstandsvermogen. Voor de inwonerbijdrage Jeugdgezondheid worden de gemeenten geacht zelf een reserve aan te houden. Bij eventueel uittreden komt er een frictiebijdrage die de kosten voor de andere gemeenten dekt.

Risico's
Om het benodigde weerstandsvermogen te bepalen hanteren wij als definitie van een risico: een gebeurtenis of omstandigheid met mogelijk nadelige financiële gevolgen voor de organisatie.

Beleid weerstandscapaciteit en de risico's

Percentage weerstandscapaciteit

Berekening percentage weerstandscapaciteit	**31-12-2023**
Weerstandscapaciteit (materieel gezien)	1.131.000
Voorstel tot storting bij jaarrekening 2023	19.000
Stand weerstandsvermogen bij GGD na stortingsvoorstel	1.150.000
Weerstandsvermogen aan te houden bij de GGD per 31-12-2023	1.150.000
Percentage weerstandscapaciteit	**98%**

Benodigd weerstandsvermogen structurele exploitatierisico's

Omschrijving risico	**in €**
1 Inhoudelijke risico's en risico's met betrekking tot opbrengsten	1.995.000
2 Risico's vanwege personele omstandigheden	1.938.000
3 Risico's uit bedrijfsvoering	967.000
Totaal risico	4.900.000
kans dat risico's zich gelijk voordoen	50%
Totaal risico GGD NOG	2.450.000
af post onvoorzien in exploitatie	1.300.000
aan te houden weerstandsvermogen	**1.150.000**

Bij de opstelling van de jaarstukken 2023 is het weerstandsvermogen geactualiseerd. De berekening is gemaakt op basis van de begroting voor het jaar 2024. Doordat het bedrag onvoorzien in de begroting 2024 is verhoogd, is het benodigde weerstandsvermogen lager geworden. Het percentage weerstandscapaciteit is 98%. In euro's is het weerstandsvermogen € 19.000 te laag. Bij de jaarrekening 2023 is een voorstel gedaan om € 19.000 te doteren aan de algemene reserve zodat de weerstandscapaciteit 100% wordt.

12.2. Financiering

Inleiding
Deze paragraaf omvat de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

De financieringsparagraaf geeft kaders voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. Het algemeen bestuur van de GGD heeft een Treasurystatuut vastgesteld waarin de volgende uitgangspunten zijn vastgelegd.

- zoveel mogelijke interne financiering;
- een risicomijdende gedragslijn;
- rekening houdend met deze randvoorwaarden, het optimaliseren van de renteresultaten.

Schatkistbankieren en financiering
De Wet schatkistbankieren schrijft voor dat de decentrale overheden, waaronder de GGD, al hun overtollige liquide middelen en beleggingen aanhouden bij het ministerie van Financiën. Daarmee zijn de mogelijkheden om de renteresultaten te optimaliseren uitgeput.
Wij verwachten dat het ook in 2024 niet nodig is externe financieringsmiddelen aan te trekken. De GGD kan volledig gebruik maken van interne financiering.

Kapitaalgoederen
De kapitaalgoederen van de GGD betreffen medische apparatuur, kantoorinventaris, ICT- en telefoniemiddelen.
De rekening 2023 heeft per 31-12-2023 een boekwaarde van kapitaalgoederen van afgerond € 1,2 miljoen. Op 20 november 2024 bieden wij bij een wijziging op de Programmabegroting 2025 het algemeen bestuur een geactualiseerde Staat van activa aan.

12.3. Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo), die op 1 mei 2023 gedeeltelijk in werking is getreden, heeft tot doel een transparante overheid te bevorderen en de informatiehuishouding op orde te brengen.
De Woo geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen zoals GGD NOG. Het is verplicht om in de begrotingsstukken in een openbaarheidsparagraaf aan te geven hoe het staat met de uitvoering van de Woo. Dit biedt een basis voor het algemeen bestuur om de uitvoering van de Woo te controleren.

Programma 'Informatiehuishouding in control'
GGD NOG heeft de eerste (verplichte) stappen voor de invoering van de Woo gezet. Samen met Hét Servicecentrum (HSC, de samenwerking voor bedrijfsvoering) heeft de GGD het programma 'Informatiehuishouding in control' uitgevoerd. Onderdeel hiervan is inrichting van een archiveringsoplossing die een veilig en goed georganiseerd archief tot doel heeft. De gekozen oplossing sluit aan bij de M365-applicaties die GGD NOG in gebruik heeft.

Woo-contactpersoon
GGD NOG heeft team Communicatie aangewezen als Woo-contactpersoon. Ook is informatie ingevoerd voor de Woo-index, een soort verwijsindex die in de plaats is gekomen van het oorspronkelijk beoogde publicatiesysteem van het rijk (PLOOI). Dit moet nog worden uitgewerkt.

Plan van aanpak verdere invoering Woo
Voor de verdere invoering van de Woo is een plan van aanpak opgesteld. Dit betreft ook de actieve openbaarmaking van de bestuursinformatie (de wettelijke verplichting hiertoe wordt gefaseerd ingevoerd) en het stroomlijnen van de afhandeling van Woo-verzoeken.

12.4. Bedrijfsvoering

In de Uitgangspuntenbrief 2025 en elders in deze programmabegroting zijn onderwerpen aan bod gekomen die relevant zijn voor de Bedrijfsvoering in 2025.

Speerpunten 2025

- Blijvende inzet is nodig om de organisatie ook op het terrein van de bedrijfsvoering toegerust te houden op de vele uitdagingen die op de GGD afkomen (zoals versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid, IZA/GALA en informatieveiligheid).

- De GGD neemt maatregelen om een aantrekkelijke werkgever te zijn om medewerkers aan te trekken en te binden en het ziekteverzuim te beperken.

- De Wet open overheid (Woo) regelt de actieve en passieve openbaarmaking van overheidsinformatie. De GGD voldoet aan de Woo een heeft een proces ingericht om dit efficiënt te realiseren.

FINANCIËLE BEGROTING

13. Financiële uitgangspunten

13.1. Uitgangspuntennota 2025

In november 2023 hebben wij een brief met de uitgangspunten voor de begroting 2025 toegezonden aan de raden van de gemeenten.

13.2. Indexering

Methodiek
Ons uitgangspunt bij indexeren is dat de index in relatie staat tot de werkelijke ontwikkeling van de kosten. Dat houdt in dat wij de kosten voor het komende jaar begroten mét indexering.
Het algemeen bestuur heeft in zijn vergadering van 21 november 2019 de aangepaste indexeringssytematiek vastgesteld. Deze systematiek gaat uit van:

- het basisjaar is het jaar van de begroting minus twee jaar;
- de indexcijfers uit de CPB kortetermijnraming van december;
- de verdeling van de kosten in 70% loonkosten (loonvoet sector overheid) en 30% materiële kosten (prijs overheidsconsumptie, netto materieel).

Als de vergelijking met de ontwikkeling van de inkomsten uit het Gemeentefonds daartoe naar oordeel van het algemeen bestuur aanleiding geeft, dan kan het AB besluiten een bezuinigingsopdracht te geven. Het uitgangspunt is dat een eventuele bezuinigingsopdracht gebaseerd is op een discussie over de inhoud en omvang van het takenpakket van de GGD. Wij handhaven de inspanningsverplichting van de afgelopen jaren tot het “inverdienen” van de indexering.

Index 2025
In de Uitgangspuntennota 2025 zijn wij uitgegaan van een gewogen index van 7,25%. We maken gebruik van de indexcijfers van de septembercirculaire 2023. We zijn in de Uitgangspuntennota echter van de verkeerde tabel in de septembercirculaire uitgegaan. We rekenen in de programmabegroting met de juiste tabel. De gewogen index is 7,48%. Dat is 0,23% hoger dan in de Uitgangspuntennota stond.

De gebruikte indexcijfers voor 2025 zijn:

Loonkosten:	5,8%	(loonvoet sector overheid CPB 2023 en septembercirculaire 2023)
Materiële kosten:	1,6%	(prijs overheid consumptie netto materiaal CPB 2023 en septembercirculaire 2023)

Indexcijfers 2025 (gebaseerd op septembercirculaire 2022)

Omschrijving	Ontwik-kelingen 2024	Indexcijfer 2025	Indexering begroting 2025
Loonkostenindex	4,20%	5,80%	10,00%
Materiële kostenindex	0,00%	1,60%	1,60%
Gewogen Index	2,94%	4,54%	7,48%

De kosten van de GGD bestaan voor 70% uit loonkosten en 30% uit materiële kosten. De bovenstaande berekening leidt tot het volgende indexeringsvoorstel voor inwonerbijdrage deelnemende gemeenten:

Gewogen index
loonkosten 0,7 * 10,00% + materiële kosten 0,3 * 1,60% = 7,48%.

Inwonerbijdrage

Als gevolg van de geactualiseerde indexcijfers wijzigt de inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten. Wij gaan in deze programmabegroting 2025 uit van de inwonertallen per 31 december 2023. Bij de inwonerbijdrage maken wij onderscheid tussen:

- de bijdrage voor de A-taken voor publieke gezondheidszorg die worden bekostigd uit de inwonerbijdrage van alle gemeenten, en
- de B-taak Jeugdgezondheidszorg 4 - 18-jarigen die wordt bekostigd uit een inwonerbijdrage van 21 gemeenten (Apeldoorn laat vanaf 2017 de jeugdgezondheidszorg uitvoeren door het Centrum voor Jeugd en Gezin Apeldoorn).

Voor 2025 leidt dit tot de volgende inwonerbijdragen voor de gemeenten:

Omschrijving	Aantal inwoners	Totaal inwoner bijdrage in €	Per Inwoner in €	Aantal inwoners	Totaal inwoner bijdrage in €	Per Inwoner in €
Inwoneraantal 31-12-2022	842.134			674.909		
Toename inwoners	2.715			1.728		
Inwoneraantal 31-12-2023	844.849			676.637		
Programma begroting 2024	842.134	8.156.559	9,686	674.909	7.316.251	10,840
Toename inwoners	2.715	26.296		1.728	18.732	
HR21		161.953			30.389	
HR 21 verpleegkundige		13.486			30.149	
Actualisering prijspeil 2024 2,94%		245.734			217.428	
CPB Index 2025 4,54%		390.623			345.628	
Inwonerbijdrage deelnemende gemeente 2025	844.849	8.994.651	10,646	676.637	7.958.577	11,762
Korting logopedie Voorst		0			8.059	
Inwonerbijdrage deelnemende gemeenten 2025 na correctie korting logopedie		8.994.651			7.950.518	

De totale inwonerbijdrage van een deelnemende gemeente is het bedrag per inwoner vermenigvuldigd met het aantal inwoners van die gemeente (zie 14.1 Bijlage A op pag. 40 voor een overzicht).
De gemeente Voorst maken van oudsher geen gebruik van het onderdeel Spraak- en taalscreening (logopedie) van de jeugdgezondheid. Hiervoor krijgen zij een korting op de inwonerbijdrage.
De totale inwonerbijdrage aan de GGD voor 2025 is begroot op € 16.953.228. Voor de berekening per inwoner is de korting hierbij opgeteld. Dit resulteert in een inwonerbijdrage Publieke Gezondheid van € 10,646 en een inwonerbijdrage Jeugdgezondheid van € 11,762.

Als het aantal inwoners van een gemeente lager wordt, dan neemt de totale inwonerbijdrage van deze gemeente ook relatief af. De definitieve inwonerbijdrage van de deelnemende gemeenten wordt bepaald aan de hand van de werkelijke inwonertallen op 1 januari van het jaar waarop de kosten betrekking hebben (zie Gemeenschappelijke regeling GGD NOG).

13.3. Overzicht baten en lasten 2022-2027 en toelichting

in € 1.000 per programma

Rekening van baten en lasten per programma	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma begroting 2025	Meerjaren raming 2026	Meerjaren raming 2027	Meerjaren raming 2028
Jeugdgezondheid						
Baten	2.126	848	911	911	911	911
Lasten	6.751	6.212	6.741	6.741	6.741	6.741
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-4.625**	**-5.364**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**
Dotatie reserve	21	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-4.646**	**-5.364**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**	**-5.830**
Algemene Gezondheid						
Baten	25.122	9.223	9.962	9.962	9.962	9.962
Lasten	21.227	9.928	10.777	10.777	10.777	10.777
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**3.895**	**-705**	**-815**	**-815**	**-815**	**-815**
Dotatie reserve	9	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**3.886**	**-705**	**-815**	**-815**	**-815**	**-815**
Kennis & Expertise						
Baten	1.383	1.038	1.115	1.115	1.115	1.115
Lasten	2.371	2.178	2.302	2.302	2.302	2.414
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-988**	**-1.140**	**-1.187**	**-1.187**	**-1.187**	**-1.299**
Dotatie reserve	34	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	0	112	0	0	0	112
Gerealiseerd resultaat	**-1.022**	**-1.056**	**-1.215**	**-1.215**	**-1.215**	**-1.215**
Overhead						
Baten	831	187	151	151	56	56
Lasten	13.396	8.782	9.180	8.938	8.843	8.843
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**-12.565**	**-8.595**	**-9.029**	**-8.787**	**-8.787**	**-8.787**
Dotatie reserve	208	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**-12.773**	**-8.595**	**-9.029**	**-8.787**	**-8.787**	**-8.787**
Inwonerbijdrage en projecten						
Baten	14.814	17.224	17.587	17.345	17.345	17.345
Lasten	6	1.504	698	698	698	698
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**14.808**	**15.720**	**16.889**	**16.647**	**16.647**	**16.647**
Dotatie reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserve	657	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	**15.465**	**15.720**	**16.889**	**16.647**	**16.647**	**16.647**

in € 1.000 Totaal GGD NOG

Staat van baten en lasten	Realisatie 2023 (concept)	1e begrotings wijziging 2024	Programma-begroting 2025	Meerjaren-raming 2026	Meerjaren-raming 2027	Meerjaren raming 2028
GGD Noord- en Oost Gelderland						
Baten	44.276	28.520	29.726	29.484	29.389	29.389
Lasten	43.751	28.604	29.698	29.456	29.361	29.473
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**525**	**-84**	**28**	**28**	**28**	**-84**
Dotatie reserve	272	28	28	28	28	28
Onttrekking reserve	657	112	0	0	0	112
Gerealiseerd resultaat	**910**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In de programmabegroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 hebben we geen rekening gehouden met COVID-19 financiering door het ministerie van VWS is. Wanneer hier duidelijkheid van VWS over is komen wij met een begrotingswijzing. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend is.
De incidentele baten en lasten opgenomen in de programmabegroting 2025 zijn nul. In de lasten van het programma Overhead is € 390.000 onvoorzien begroot. Dit is 1% van de totale begroting plus een extra bedrag van € 100.000.
De meerjarenraming 2026-2028 wordt opgenomen tegen prijspeil 2024. De hardheid van meerjaren-prijsindexering is beperkt en deze meenemen geeft niet een reëler beeld.

13.4. Uitzetting van de financiële positie en toelichting

Balans 2023- 2025 in € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december		
	2023	2024	2025
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	1.206	1.250	1.300
Financiële vaste activa	34	35	35
Totaal vaste activa	**1.240**	**1.285**	**1.335**
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	50	50	50
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	12.162	3.000	3.000
Liquide middelen	1.048	250	250
Overlopende activa	1.948	600	500
Totaal vlottende activa	**15.208**	**3.900**	**3.800**
TOTAAL GENERAAL	**16.448**	**5.185**	**5.135**

PASSIVA	Balans per 31 december		
	2023	2024	2025
VASTE PASSIVA			
Eigen vermogen	3.182	2.130	2.158
Voorzieningen	373	150	100
Totaal vaste passiva	**3.555**	**2.280**	**2.258**
VLOTTENDE PASSIVA			
Crediteuren	1.697	500	500
Overlopende passiva	11.196	2.405	2.377
Totaal vlottende passiva	**12.893**	**2.905**	**2.877**
TOTAAL GENERAAL	**16.448**	**5.185**	**5.135**

Berekening EMU saldo 2023- 2025 (in € 1.000)

		2023		2024		2025
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	525		-84		28
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	251		325		325
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-233		-200		-100
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd	356		325		325
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen	0		0		0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0		0		0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0		0		0
8	Baten bouwgrondexploitatie:	0		0		0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties	0		0		0
	met derden betreffen					
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0		0		0
11	Verkoop van effecten:					
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee		nee		nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
	Berekend EMU-saldo	**187**		**-284**		**-72**

Het BBV schrijft voor dat GGD NOG een overzicht in de begroting opneemt met een verdeling van de baten, lasten en het saldo per taakveld. De taakvelden zijn door de rijksoverheid gedefinieerd. Onderstaand het overzicht met de verdeling naar taakvelden over begroting 2025.

Taakvelden 2025 (in € 1.000)

Taakveld IV3		Baten	Lasten	Saldo
0.	Bestuur en ondersteuning			
0.4	Overhead	9.080	9.180	-100
0.5	Treasury	100	0	100
0.9	Vennootschapsbelasting	0	10	-10
0.10	Mutaties reserves	0	28	-28
0.11	Resultaat van rekening van baten en lasten	0	0	0
1.	Veiligheid			
1.1	Crisisbeheersing/brandweer	151	151	0
7.	Volksgezondheid en Milieu			
7.1	Volksgezondheid	19.752	19.866	-114
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	644	491	152

13.5. Meerjarenraming en toelichting

Geprognosticeerde balans in € 1.000

ACTIVA	Balans per 31 december			
	2025	2026	2027	2028
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa	1.300	1.300	1.300	1.300
Financiële vaste activa	35	35	35	35
Totaal vaste activa	**1.335**	**1.335**	**1.335**	**1.335**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden	50	50	50	50
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.000	3.000	3.000	3.000
Liquide middelen	250	200	200	200
Overlopende activa	500	500	500	500
Totaal vlottende activa	**3.800**	**3.750**	**3.750**	**3.750**
TOTAAL GENERAAL	**5.135**	**5.085**	**5.085**	**5.085**

PASSIVA	Balans per 31 december			
	2025	2026	2027	202
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen	2.158	2.158	2.158	2.158
Voorzieningen	100	100	100	100
Totaal vaste passiva	**2.258**	**2.258**	**2.258**	**2.258**
VLOTTENDE PASSIVA				
Crediteuren	500	500	500	500
Overlopende passiva	2.377	2.327	2.327	2.327
Totaal vlottende passiva	**2.877**	**2.827**	**2.827**	**2.827**
TOTAAL GENERAAL	**5.135**	**5.085**	**5.085**	**5.085**

Geprognosticeerd meerjaren EMU saldo (in € 1.000)

		2025	2026	2027	2028
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	28	28	28	-84
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	325	300	300	300
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-100	0	0	0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans geactiveerd	325	300	300	300
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige	0	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	0	0	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie:	0	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties	0	0	0	0
	met derden betreffen				
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0
11	Verkoop van effecten:				
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?				
	Berekend EMU-saldo	**-72**	**28**	**28**	**-84**

Meerjaren kengetallen

Kengetal	begroot 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Netto schuld quote	-3,0%	-3,0%	-3,0%	-3,0%
Solvabiliteit	42,0%	42,4%	42,4%	42,4%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

13.6. Staat van activa

Wij leggen de Staat van activa (voorgenomen investeringen) op 20 november 2024 voor aan het algemeen bestuur in de vorm van een begrotingswijziging. Voor de inwonerbijdrage heeft dit geen gevolgen.

14. BIJLAGEN

14.1. Bijlage A: Inwonerbijdragen 2025 per deelnemende gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2023 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 31-12-2023 excl Apeldoorn	Begroting 2025 Publieke Gezondheid in €	Begroting 2025 Jeugd Gezondheid in €	Begroting 2025 Totaal in €
Aalten	27.308	27.308	290.734	321.196	611.929
Berkelland	43.928	43.928	467.678	516.679	984.357
Bronckhorst	36.118	36.118	384.529	424.818	809.347
Doetinchem	59.613	59.613	634.667	701.166	1.335.833
Montferland	36.879	36.879	392.631	433.769	826.400
Oost Gelre	29.971	29.971	319.085	352.518	671.603
Oude IJsselstreek	39.396	39.396	419.428	463.374	882.802
Winterswijk	29.235	29.235	311.249	343.861	655.110
Regio Achterhoek	**302.448**	**302.448**	**3.220.001**	**3.557.381**	**6.777.382**
Apeldoorn	168.212	0	1.790.862	0	1.790.862
Brummen	21.282	21.282	226.578	250.318	476.896
Epe	33.168	33.168	353.122	390.121	743.243
Hattem	12.623	12.623	134.390	148.471	282.861
Heerde	19.227	19.227	204.699	226.147	430.847
Lochem	34.292	34.292	365.088	403.341	768.430
Voorst	25.383	25.383	270.239	298.554	568.793
Korting Voorst			0	-8.059	-8.059
Zutphen	48.746	48.746	518.972	573.349	1.092.321
Regio Midden IJssel /Oost Veluwe	**362.933**	**194.721**	**3.863.952**	**2.282.242**	**6.146.194**
Elburg	23.906	23.906	254.514	281.181	535.696
Ermelo	27.859	27.859	296.600	327.676	624.276
Harderwijk	49.378	49.378	525.701	580.782	1.106.483
Nunspeet	29.074	29.074	309.535	341.967	651.502
Oldebroek	24.276	24.276	258.453	285.533	543.987
Putten	24.975	24.975	265.895	293.755	559.650
Regio Noord Veluwe	**179.468**	**179.468**	**1.910.699**	**2.110.895**	**4.021.594**
Totaal GGD NOG	**844.849**	**676.637**	**8.994.651**	**7.950.519**	**16.945.170**
Korting Voorst ivm logopedie				8.059	8.059
Totaal inwonerbijdrage			8.994.651	7.958.578	16.953.229
Bijdrage per inwoner			**10,646**	**11,762**	**22,408**
Bijdrage per inwoner Apeldoorn					**10,646**

Inwonerbijdrage 2025 incidenteel en structureel

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2023 incl Apeldoorn	Aantal inwoners 31-12-2023 excl Apeldoorn	Begroting 2025 Totaal in €	Incidentele bijdrage GGD NOG Robuust	Totaal bijdrage 2025
Aalten	27.308	27.308	611.929	8.735	620.664
Berkelland	43.928	43.928	984.357	14.050	998.408
Bronckhorst	36.118	36.118	809.347	11.552	820.900
Doetinchem	59.613	59.613	1.335.833	19.067	1.354.901
Montferland	36.879	36.879	826.400	11.796	838.196
Oost Gelre	29.971	29.971	671.603	9.586	681.189
Oude IJsselstreek	39.396	39.396	882.802	12.601	895.403
Winterswijk	29.235	29.235	655.110	9.351	664.461
Regio Achterhoek	**302.448**	**302.448**	**6.777.382**	**96.739**	**6.874.121**
Apeldoorn	168.212	0	1.790.862	25.576	1.816.438
Brummen	21.282	21.282	476.896	6.807	483.703
Epe	33.168	33.168	743.242	10.609	753.851
Hattem	12.623	12.623	282.861	4.037	286.899
Heerde	19.227	19.227	430.847	6.150	436.996
Lochem	34.292	34.292	768.430	10.968	779.398
Voorst	25.383	25.383	568.793	8.119	576.912
Korting Voorst			-8.059	0	-8.059
Zutphen	48.746	48.746	1.092.321	15.592	1.107.912
Regio Midden IJssel /Oost Veluwe	**362.933**	**194.721**	**6.146.193**	**87.858**	**6.234.051**
Elburg	23.906	23.906	535.696	7.646	543.342
Ermelo	27.859	27.859	624.276	8.911	633.187
Harderwijk	49.378	49.378	1.106.483	15.794	1.122.277
Nunspeet	29.074	29.074	651.502	9.299	660.802
Oldebroek	24.276	24.276	543.987	7.765	551.752
Putten	24.975	24.975	559.650	7.988	567.639
Regio Noord Veluwe	**179.468**	**179.468**	**4.021.594**	**57.403**	**4.078.998**
Totaal GGD NOG	**844.849**	**676.637**	**16.945.170**	**242.000**	**17.187.170**
Korting Voorst ivm logopedie			8.059		8.059
Totaal inwonerbijdrage			16.953.229	242.000	17.195.229
Bijdrage per inwoner			**22,408**	**0,320**	**22,728**
Bijdrage per inwoner Apeldoorn			**10,646**	**0,152**	**10,799**

Inwonerbijdrage 2025-2028 per gemeente

Gemeente	Aantal inwoners 31-12-2023 incl Apeldoorn	Begroting 2025 in €	meerjaren raming 2026 in €	meerjaren raming 2027 in €	meerjaren raming 2028 in €
Aalten	27.308	611.929	635.427	657.159	679.634
Berkelland	43.928	984.357	1.022.156	1.057.114	1.093.267
Bronckhorst	36.118	809.347	840.426	869.169	898.894
Doetinchem	59.613	1.335.833	1.387.129	1.434.569	1.483.631
Montferland	36.879	826.400	858.134	887.482	917.834
Oost Gelre	29.971	671.603	697.392	721.243	745.910
Oude IJsselstreek	39.396	882.802	916.702	948.053	980.476
Winterswijk	29.235	655.110	680.266	703.532	727.592
Regio Achterhoek	**302.448**	**6.777.382**	**7.037.633**	**7.278.320**	**7.527.239**
Apeldoorn	168.212	1.790.862	1.859.631	1.923.231	1.989.005
Brummen	21.282	476.896	495.209	512.145	529.660
Epe	33.168	743.242	771.783	798.178	825.476
Hattem	12.623	282.861	293.723	303.769	314.158
Heerde	19.227	430.847	447.391	462.692	478.516
Lochem	34.292	768.430	797.937	825.227	853.449
Voorst	25.383	568.793	590.635	610.834	631.725
Korting Voorst	0	-8.059	-8.369	-8.655	-8.951
Zutphen	48.746	1.092.321	1.134.266	1.173.058	1.213.176
Regio Midden IJssel / Oost Veluwe	**362.933**	**6.146.193**	**6.382.207**	**6.600.478**	**6.826.215**
Elburg	23.906	535.696	556.266	575.291	594.966
Ermelo	27.859	624.276	648.248	670.418	693.347
Harderwijk	49.378	1.106.483	1.148.972	1.188.267	1.228.905
Nunspeet	29.074	651.502	676.520	699.657	723.585
Oldebroek	24.276	543.987	564.876	584.195	604.174
Putten	24.975	559.650	581.141	601.016	621.571
Regio Noord Veluwe	**179.468**	**4.021.594**	**4.176.024**	**4.318.844**	**4.466.548**
Totaal GGD NOG	**844.849**	**16.945.169**	**17.595.864**	**18.197.642**	**18.820.002**

De inwonerbijdragen 2026-2028 zijn berekend met de index uit de septembercirculaire 2023.

Omschrijving	2026	2027	2028
Loonkostenindex	4,80%	4,20%	4,20%
Materiële kostenindex	1,60%	1,60%	1,60%
Gewogen Index	3,84%	3,42%	3,42%

EEN GEZOND HOUVAST

14.2. Bijlage B: Overzicht zienswijzen raden op de Uitgangspuntennota 2025 en reactie dagelijks bestuur GGD

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Aalten	*Raadsbesluit d.d. 27 februari 2024:* De raad van Aalten benadrukt het belang van een stevige vaccinatie-organisatie en van de toegankelijkheid en de laagdrempeligheid van de vaccinatiecentra, in het bijzonder in plattelandsgemeenten zoals Aalten. De inrichting van vaccinatiecentra en gesprekken met ouders over de vaccinatie van hun kinderen maken daar onderdeel vanuit. Een kleinschalige opzet van vaccinatiecentra gecombineerd met passende voorlichtings- en ontmoetingsactiviteiten zijn volgens de raad heel belangrijk. De raad hecht aan een benadering, waarin niet alleen ouders, maar ook andere volwassenen, een uitgebreider gesprek krijgen aangeboden over het belang van vaccinatie voor henzelf. Een fijnmaziger netwerk van vaccinatiecentra en een uitgebreidere voorlichting aan verschillende kwetsbare groepen inwoners vraagt om uitwerking op organisatorisch, personeel en financieel terrein. De raad ontvangt graag een voorstel, waarin verschillende mogelijkheden worden uitgewerkt.	Wij onderschrijven het belang van een goede toegankelijkheid van vaccinatievoorzieningen en ruimte voor goed contact met volwassenen, jongeren en ouders. De werkwijze en organisatie rondom het Rijksvaccinatieprogramma in 2025 stemmen wij zoveel mogelijk daarop af. Overigens is het nu ook al mogelijk om tijdens de individuele onderzoeken door Jeugdgezondheid of via telefonisch contact met een vragen te stellen over vaccinaties. De landelijke ontwikkelingen rondom vaccinatiecentra voor volwassenen lopen wat vertraging op. Realisatie daarvan is niet voorzien vóór 2026. Ook daarvoor gelden dus de principes van goede toegankelijkheid en ruimte voor contact. Voor GGD NOG is het realiseren van kleinschalige vaccinatiecentra overigens een grotere uitdaging dan voor de gemiddelde GGD, aangezien GGD NOG geen Jeugdgezondheidszorg voor 0 – 4-jarigen uitvoert en daarmee niet beschikt over een groot aantal kleinschalige, decentrale uitvoeringslocaties. Wij gaan nadrukkelijk bezien hoe beide ontwikkelingen te combineren zijn en zullen dit doen in samenspraak met de gemeenten.

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Apeldoorn	*Raadsbesluit d.d. 15 februari 2024:* De raad stemt in met met de inhoudelijke en financiële uitgangspunten van de begroting 2025. De GGD wordt verzocht om in de programmabegroting 2025 mee te nemen: • de genoemde gezondheidsdoelen van de Bestuursagenda 2023-2027 (1. Vergroten van gelijke kansen op gezondheid voor iedereen, 2. Mentale gezondheid, 3. Gezonde leefstijl en 4. Gezonde fysieke en sociale leefomgeving), zowel financieel als inhoudelijk; • de besparing op de (meer)kosten, door participatie in Hét Service Centrum. De raad ziet deze besparing graag terug in de meerjarenbegroting en de inwonerbijdrage. Apeldoorn wil ten slotte dat de gelden die het rijk beschikbaar stelt via het gemeentefonds voor wettelijke taken die uitgevoerd worden door de GGD, zoals infectieziektebestrijding, beschikbaar worden gesteld aan GGD NOG.	In januari 2024 is een nieuwe Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD online gepubliceerd. Voornemen is om de PDC door te ontwikkelen; daarbij wordt bezien of daar indicatoren aan toegevoegd kunnen worden. In programmabegroting, jaarverslag en bestuursrapportage kan vervolgens een selectie van die indicatoren meegegeven worden, bijvoorbeeld om de GGD-inspanning rond IZA/GALA en de Bestuursagenda weer te geven. Een aanzienlijk deel van de Bestuursagenda krijgt daarnaast vorm via de andere beleidsdomeinen van gemeenten. De GGD denkt graag mee over het ontwikkelen van gezamenlijke indicatoren om de multidisciplinaire inspanningen weer te geven. De participatie in HSC heeft als voordelen vooral kwaliteitswinst en reductie van kwetsbaarheid. Het financiële voordeel zit met name in minder meerkosten om aan de toenemende eisen voor bedrijfsvoering te kunnen voldoen. Dit voorkomt verhoging van de inwonerbijdrage. ---

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Berkelland	*Raadsbesluit d.d. 30 januari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* Geen zienswijze indienen.	---
Bronckhorst	*Raadsbesluit d.d. 15 februari 2024:* De raad dient geen zienswijze in.	---
Brummen	*Raadsvoorstel voor 21 maart 2024:* De raad dient geen zienswijze in.	---
Doetinchem	*Raadsbesluit d.d. 29 februari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* Geen zienswijze indienen.	---
Elburg	*Raadsbesluit d.d. 5 februari 2024:* De raad brengt geen nieuwe, actuele onderwerpen onder de aandacht van het dagelijks bestuur, maar vraagt nogmaals aandacht voor de eerder ingediende zienswijzen op de programmabegroting 2024, de bestuursagenda en de wijziging van de gemeenschappelijke regeling. De raad vindt de indexering fors, maar deze is conform afspraken. Elburg roept de GGD op, gelet op de financiële situatie van de gemeenten de komende jaren, zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage en kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de benodigde bezuinigingen en mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten.	De GGD besteedt nauwgezet aandacht aan doelmatigheid en kosten-efficiëntie. In de praktijk zien we dat ook terug; uit een benchmark van extern bureau Lysias in 2021, blijkt dat het kostenniveau van GGD NOG op tal van taakgebieden beneden-gemiddeld of gemiddeld is vergeleken met de andere GGD'en. De GGD levert dus relatief veel waarde voor elke euro die het ontvangt. De

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		GGD opereert evenwel niet in een vacuüm. Medewerkers vallen onder de CAO SGO en de daar vastgelegde loonsverhogingen hebben een aanzienlijk effect op de indexering van de GGD. Loonkosten vormen het leeuwendeel van de GGD-begroting.
	Een ander belangrijk aandachtspunt voor de raad van Elburg voor de komende jaren is het concretiseren van de bestuursagenda naar concrete afspraken en acties. De wens bestaat om meer grip te krijgen op de GGD en de positie van de raden te versterken. Daarvoor is het belangrijk dat de uitvoering van de speerpunten uit de bestuursagenda goed gemonitord kan worden. De raad vraagt nogmaals aandacht voor het komen tot SMART geformuleerde doelstellingen en het in voldoende mate toevoegen van indicatoren aan de nog vast te leggen afspraken en acties.	In januari 2024 is een nieuwe Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD online gepubliceerd. Voornemen is om de PDC door te ontwikkelen en te bezien of daar indicatoren aan kunnen worden toegevoegd. In programmabegroting, jaarverslag en bestuursrapportage kan dan vervolgens een selectie van die indicatoren meegegeven worden, bijvoorbeeld om de GGD-inspanning rond IZA/GALA en de Bestuursagenda weer te geven. Nadat de werkagenda's in het kader van IZA klaar zijn, inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. Een aanzienlijk deel van de Bestuursagenda krijgt daarnaast vorm via de andere beleidsdomeinen van gemeenten. De GGD denkt graag mee over het ontwikkelen van gezamenlijke indicatoren om de multidisciplinaire inspanningen weer te geven.
	De gemeenteraad van Elburg wil graag via een jaaroverzicht concreet inzicht krijgen in wat de GGD voor de inwoners van Elburg betekent. In een jaaroverzicht wordt in beeld gebracht wat er van de GGD het komende jaar verwacht kan worden en achteraf wat er in het achterliggende jaar heeft plaatsgevonden. De gemeenteraad wil daarmee ook inzicht krijgen in de rol van de GGD bij de uitvoering van de afspraken die de gemeenten met	De hierboven genoemde Producten- en dienstencatalogus geeft eveneens weer welke taken de GGD uitvoert in gemeenten. Een stap in de doorontwikkeling is dat daarbij voor de producten onder 'Overige bekostiging' zichtbaar gemaakt wordt welke gemeenten het betreffende product afnemen. Op tal van taakgebieden levert de GGD al informatie over

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	zorgverzekeraar Zilveren Kruis hebben gemaakt over een betere en domeinoverstijgende samenwerking met als doel de zorg goed, toegankelijk en betaalbaar te houden (IZA-GALA). De GGD is daarbij een belangrijke partner.	de ontwikkelingen in gemeenten. Deze overzichten zijn voor Elburg terug te vinden via de volgende link: https://kvnog.nl/home-elburg. De rol van de GGD in het bijdragen aan de regionale preventie infrastructuur (IZA – GALA) is zich nog aan het vormen. In juni 2024 wordt de PDC geüpdatet, dan zullen ook deze rollen een plek krijgen in het overzicht.
Epe	*Raadbesluit d.d. 29 februari 2024:* De in de Uitgangspuntennota genoemde ontwikkelingen zijn voornamelijk een voortzetting van de al bekende afspraken. GGD NOG ligt daarmee voor zover bij de raad bekend op koers. Ook is er een aantal ontwikkelingen op initiatief van het ministerie van VWS waar druk achter zit. De raad begrijpt dat dit veel van de GGD gaat vragen. Zij hopen daarom dat er de komende tijd geen (landelijke) ontwikkelingen aandienen die nu nog niet bij hen bekend zijn. De raad verzoekt verder om bij de nieuwe structuur van de Programmabegroting ook de opzet van de Uitgangspuntennota mee te nemen, zodat in de toekomst de link met de nieuwe Programmabegroting duidelijk(er) kan worden gelegd.	--- Het is ons voornemen de in de Uitgangspuntennota genoemde speerpunten terug te laten komen bij de programma's in de begroting. Ook de genoemde indexering en de gevraagde inwonerbijdragen staan zowel in de Uitgangspuntennota als in de Programmabegroting.
Ermelo	*Raadbesluit d.d. 31 januari 2024:* De gemeenteraad van Ermelo dient geen zienswijze in, maar verwijst naar de door hen eerder ingediende zienswijzen op de concept programmabegroting 2024 en de bestuursagenda GGD NOG 2023-2027.	In de reactie op deze zienswijzen hebben wij aangegeven, dat de GGD zorgvuldig met publieke middelen omgaat. Wij streven naar effectiviteit en doelmatigheid bij de nieuwe uitdagingen en kansen die er op gemeenten en GGD afkomen.

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	(*Hierin dringt de raad aan bij het dagelijks bestuur om zeer terughoudend te zijn in de koers die voorgesteld wordt en kansen te benutten hoe de GGD een bijdrage kan leveren aan de te maken keuzes. Ook wil de raad meer inzicht op de bijdrage van de GGD aan de impact vanuit IZA en GALA. De nadruk voor Ermelo ligt daarbij op de regionale preventie-infrastructuur.* *Voor wat betreft de zienswijze op de bestuursagenda pleit de raad van Ermelo voor de inrichting van de PDCA-cyclus met de juiste data, inzichten en smart KPI's, waarmee de raad in staat wordt gesteld de kaderstellende en controlerend rol van de raad toe te kunnen passen.)* De raad is in afwachting van de conclusies van het dagelijks bestuur op deze zienswijzen en neemt dit mee in het uiteindelijke besluit op het zienswijzevoorstel over de concept-programmabegroting 2025.	De GGD ondersteunt gemeenten bij het opstellen van het regiobeeld per subregio en bij de ontwikkeling van het regioplan en het GALA-plan. Bij de uitvoering van de akkoorden kan de GGD verschillende rollen vervullen voor de gemeenten. De GGD sluit aan bij de relevante ambtelijke en bestuurlijke overlegstructuren in de subregio. In januari 2024 is de Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD online gepubliceerd. Voornemen is om de PDC door te ontwikkelen en te bezien of daar indicatoren aan toe te voegen zijn. In programmabegroting, jaarverslag en bestuursrapportage kan vervolgens een selectie van die indicatoren meegegeven worden. Daarnaast geven wij invulling aan de informatieplicht op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Wij zien de invulling van de actieve informatieplicht van het GGD-bestuur naar de raden als een speerpunt voor de komende tijd.
Harderwijk	*Raadsbesluit d.d. 15 februari 2024:* De raad van de gemeente Harderwijk stemt in met de Uitgangspuntennota 2025, maar heeft daarbij de volgende aandachtspunten: a. De in de Uitgangspuntennota genoemde subregionale samenwerking vorm te geven in subregionale afspraken, waarbij wordt ingespeeld op de vraag en behoeften van gemeenten; b. Te komen met concrete voorstellen voor het IZA/GALA budget wat aansluit bij de behoefte van gemeenten en de subregio.	De GGD wil vraaggericht werken. Daarom sluiten wij aan op het beleid en de vragen van gemeenten op subregionaal niveau. Dit houdt ook in dat wij in overleg met gemeenten komen met voorstellen voor aanwending van het IZA/GALA-

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	c. Aandacht te hebben voor de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren.	budget.
	De GGD kan binnen de publieke gezondheid en de ingezette koers naar meer preventie en een gezonde leefomgeving zoals beschreven in het IZA en het GALA haar rol pakken in het adviseren over gezondheidsvraagstukken en het leveren en duiden van data en indicatoren om dit goed te monitoren voor gemeenten. De raad is van mening dat de GGD deze rol goed oppakt, wanneer wordt aangesloten bij de wensen en behoeften van de gemeenten en subregio's.	Wij ondersteunen gemeenten bij het geven van uitvoering aan de opgaven die voortvloeien uit IZA en GALA. Daarin kan de GGD diverse rollen vervullen, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten. Ook hierover gaan wij graag en zijn wij al in gesprek met gemeenten.
	Het indexatiepercentage waarmee de GGD NOG rekent, is al enkele jaren hoger dan waar de gemeente zelf mee rekent vanuit de meicirculaire. Gezien de financiële ontwikkelingen binnen gemeenten de komende jaren, verwacht de raad dat de GGD meebeweegt met de (financiële) ruimte van gemeenten en aansluit bij de percentages waar gemeenten mee rekenen. Eventuele gevolgen van de gemeentelijke ombuiging kunnen dan ook effecten hebben voor de GGD.	Volgens afspraak met de gemeenten rondom de indexering baseren wij deze op de cijfers van het Centraal Planbureau. De GGD besteedt nauwgezet aandacht aan doelmatigheid en kosten-efficiëntie. Het kostenniveau van GGD NOG is op tal van taakgebieden beneden-gemiddeld of gemiddeld vergeleken met de andere GGD'en, zo is gebleken tijdens de enkele jaren geleden gehouden takendiscussie. De GGD levert dus relatief veel waarde voor elke euro die het ontvangt. Wij zijn van mening dat gemeentelijke ombuigingen op het terrein van de GGD gevolgen hebben voor de inhoudelijke taken en dat deze elders binnen het sociaal domein tot een kostenstijging zullen leiden.
	De raad spreekt ten slotte zijn waardering uit voor de inzet van de GGD om mee te bewegen met de ontwikkelingen in een sterk veranderende omgeving, waarin ook de GGD mee moet ontwikkelen en innoveren.	---
Hattem	*Raadsbesluit d.d. 5 februari 2024:*	

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	De raad dient geen zienswijze in. De genoemde ontwikkelingen in de Uitgangspuntennota zijn veelal een voortzetting van de al bekende afspraken. GGD NOG ligt daarmee wat de raad betreft op koers. Ook zijn er een aantal ontwikkelingen op initiatief van het ministerie van VWS waar druk achter zit. De raad heeft er begrip voor dat deze ontwikkelingen veel van de GGD vragen. Zij hopen daarom dat er de komende tijd geen (landelijke) ontwikkelingen aandienen die nu nog niet bij hen bekend zijn.	---
Heerde	*Raadsbesluit d.d. 4 maart 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De Uitgangspuntennota geeft een overzichtelijk beeld van de ontwikkelingen die uitgewerkt moeten worden in de begroting voor 2025. In de uitgangspuntennota wordt door de raad van gemeente Heerde gemist dat er extra aandacht en inzet komt om de uitvoeringstaken van de GGD beter te kunnen relateren aan de individuele begrotingen van de deelnemende gemeenten. Doordat de doorontwikkeling van de productenstructuur van de GGD plaatsvindt roept de raad op deze te koppelen aan de individuele begrotingen van de deelnemende gemeenten, waardoor inzet van de GGD beter inzichtelijk wordt in relatie tot hetgeen er begroot wordt. Op deze wijze hoopt de raad dat er op gemeenteniveau meer inzicht komt in de uitgaven die door de GGD gedaan worden vanuit de inwonersbijdrage.	Wij onderschrijven het belang van transparantie in de kosten en verrichtingen van de GGD. De GGD is echter een gemeenschappelijke regeling. Op grond van die regeling wordt het totaal van de kosten verdeeld over de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners. Daarmee is een koppeling tussen de inzet van de GGD per gemeente en de individuele begroting van een gemeente niet te maken. Voor de gewenste inzichtelijkheid van de producten en diensten van de GGD is in januari 2024 een producten- en dienstencatalogus online gezet. Hiermee is zichtbaar welke producten en diensten de GGD levert vanuit de inwonerbijdrage en welke vanuit overige bekostiging. Deze catalogus wordt doorontwikkeld, waarbij bezien wordt of hieraan prestatie-indicatoren gekoppeld kunnen worden; zo mogelijk op gemeenteniveau.

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
Lochem	Geen zienswijze ontvangen.	---
Montferland	*Raadsbesluit d.d. 14 maart 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* Geen zienswijze indienen.	 ---
Nunspeet	*Raadbesluit d.d. 29 februari 2024:* De raad van Nunspeet stemt in met de Uitgangspuntennota 2025, maar heeft daarbij de volgende aandachtspunten, waar binnen redelijke termijn, maar niet later dan dit kalenderjaar, vervolg aan wordt gegeven: a. De in de Uitgangspuntennota genoemde subregionale samenwerking vorm te geven in subregionale afspraken, waarbij wordt ingespeeld op de vraag en behoeften van gemeenten; b. Te komen met concrete voorstellen voor het IZA/GALA budget wat aansluit bij de behoefte van gemeenten en de subregio. c. Te komen met de vertaling van de bestuursagenda 2023-2027 naar concrete afspraken en daden. Dit aan de hand van SMART geformuleerde doelstellingen en het in voldoende mate toevoegen van indicatoren aan de nog vast te leggen afspraken en acties;	 De GGD wil graag vraaggericht werken. Daarom sluiten wij aan op het beleid en de vragen van gemeenten op subregionaal niveau. Deze en andere voornemens willen wij zo snel als mogelijk is met u en ander gemeenten oppakken. Dit houdt ook in dat wij in overleg met gemeenten komen met voorstellen voor aanwending van het IZA/GALA-budget. Wanneer de werkagenda's in het kader van IZA klaar zijn, inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. Begin 2024 is een Producten- en dienstencatalogus (PDC) van de GGD online gepubliceerd. Voornemen is om de PDC door te ontwikkelen en te bezien of daar indicatoren aan kunnen worden toegevoegd. In programmabegroting, jaarverslag en bestuursrapportage kan dan vervolgens

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
		een selectie van die indicatoren meegegeven worden, bijvoorbeeld om de GGD-inspanning rond IZA/GALA en de Bestuursagenda weer te geven. Een aanzienlijk deel van de Bestuursagenda krijgt daarnaast vorm via de andere beleidsdomeinen van gemeenten. De GGD denkt graag mee over het ontwikkelen van gezamenlijke indicatoren om de multidisciplinaire inspanningen weer te geven.
	d. Zeer terughoudend te zijn in het verhogen van de inwonerbijdrage en kansen te benutten om een bijdrage te leveren aan de te maken keuzes en/of de genodigde bezuinigingen en mee te bewegen met de (financiële) ruimte van gemeenten. Tevens hierbij in te zetten op slimme innovaties om de stijgende vraag in de toekomst het hoofd te kunnen blijven bieden.	De GGD besteedt nauwgezet aandacht aan doelmatigheid en kosten-efficiëntie. Dat blijkt ook uit een benchmark van extern bureau Lysias in 2021; het kostenniveau van GGD NOG is op tal van taakgebieden beneden-gemiddeld of gemiddeld vergeleken met de andere GGD'en. De GGD levert dus relatief veel waarde voor elke euro die het ontvangt. Wij hebben oog voor innovatieve werkwijzen, waarmee wij doelmatigheid verder trachten te bevorderen. De GGD opereert evenwel niet in een vacuüm. Medewerkers vallen onder de CAO SGO en de daar vastgelegde loonsverhogingen hebben een aanzienlijk effect op de indexering van de GGD.
	De raad van de gemeente Nunspeet onderschrijft het belang van een goede publieke gezondheid en de ingezette koers naar meer preventie en een gezonde leefomgeving zoals beschreven in het IZA en het GALA. De GGD kan hierin haar rol pakken in adviseren van gezondheidsvraagstukken en het leveren en duiden van data en indicatoren om de ingezette koers naar meer preventie goed te monitoren voor gemeenten.	Wij ondersteunen gemeenten bij het geven van uitvoering aan de opgaven die voortvloeien uit IZA en GALA. Daarin kan de GGD diverse rollen vervullen, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten. Ook hierover gaan wij graag en zijn wij al in gesprek met gemeenten.

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	De raad vindt dat de GGD deze rol goed oppakt, wanneer wordt aangesloten bij de wensen en behoeften van de gemeenten en subregio's. Ondanks dat de bestrijding van covid niet meer leidend is, begrijpt de raad dat het nog steeds inspannende tijden zijn door de sterk veranderende omgeving waarin ook de GGD mee moet ontwikkelen en innoveren. Daarom sluit de raad de brief af met het uitspreken van hun waardering voor de inzet van de GGD.	
Oldebroek	*Raadsbesluit 14 maart 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De gemeenteraad heeft besloten geen zienswijze in te dienen, maar wel drie aandachtspunten mee te willen geven. 1. De gemeenteraad vraagt aandacht voor het concreet uitwerken van uw subregionale samenwerking. Zowel in de bestuursagenda als in de uitgangspuntennota benoemt de GGD deze samenwerking. De raad ziet echter nog niet voldoende (initiatief tot) omzetting van middelen en uren naar in samenspraak gevormde samenwerkingsafspraken, opgestelde doelen of uitvoering. De raad is ervan overtuigd dat de GGD met de kennis- en adviesfunctie een aanvulling is voor het gemeentelijk apparaat. 2. De gemeenteraad vraagt ook aandacht voor de politieke sensitiviteit. Als er zaken spelen zoals benoemd in en rondom het krantenbericht de datum 30 december 2023, willen de raad graag hier actief van op de hoogte gebracht worden. Daarnaast vraagt de raad zich af wat de gevolgen zijn van de berichtgeving in de media.	De GGD wil graag met u en andere gemeenten aan de slag met de uitvoering van het beleid en de vragen van gemeenten op subregionaal niveau. De werkagenda's in het kader van IZA zijn in het voorjaar van 2024 klaar; daarna inventariseren wij welke thema's uit de Bestuursagenda zijn blijven liggen. In de herfst van 2024 ronden wij dit af. De leden van het algemeen bestuur van GGD NOG zijn indertijd direct geïnformeerd. Bij de wijziging in 2022 van de Wet gemeenschappelijke regelingen is de actieve informatieplicht van GGD-bestuur (rechtstreeks) naar de gemeenteraden aangescherpt. Dit wordt ook vastgelegd in de gewijzigde gemeenschappelijke regeling van de GGD. Dit jaar willen wij in overleg met het algemeen

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	3. Als laatste vraagt de raad aandacht voor de jeugdgezondheidszorg in hun subregio. Het is voor hun inwoners belangrijk zo integraal mogelijk samen te werken. Het komen tot de samenwerking binnen het Centrum voor jeugd en gezin (CJG) heeft veel inzet en energie gevraagd van alle partijen. Voor de raad is het perspectief vanuit de inwoner richtinggevend bij het organiseren van zorg. De raad hoopt dat processen en afspraken omtrent de zorg van inwoners in de toekomst garant blijven staan voor deze integraliteit.	bestuur en de gemeenten bekijken hoe wij die aangescherpte actieve informatieplicht concreet invullen. Wij ervaren geen negatieve gevolgen van de berichtgeving in de krant. De organisatie van de GGD is op de goede weg; dit wordt ondersteund door de resultaten van een recent gehouden medewerkersonderzoek. GGD NOG zet zich in voor een goede samenwerking binnen het Centrum voor jeugd en gezin. Goede preventieve zorg voor kinderen en hun ouders staat ook voor de GGD voorop. Belangrijke randvoorwaarden daarbij zijn dat er een goede en transparante governance is en dat verantwoordelijkheden duidelijk zijn belegd. Ook hiervoor zet de GGD zich in.
Oost Gelre	*Raadsbesluit d.d. 6 februari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De raad dient geen zienswijze in.	---
Oude IJsselstreek	*Raadsbesluit d.d. 29 februari 2024:* De raad dient geen zienswijze in. De raad van Oude IJsselstreek is van mening, dat de zienswijzeprocedure op de Uitgangspuntennota geen meerwaarde heeft in de begrotingscyclus, gelet op de wettelijk verplichte zienswijzeprocedure voor de gemeenschappelijke regeling.	---
Putten	*Raadsbesluit 7 maart 2024:*	

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	De raad van Putten stemt in met de Uitgangspuntennota 2025, maar heeft daarbij de volgende aandachtspunten. De raad verzoekt: a. De in de Uitgangspuntennota genoemde subregionale samenwerking vorm te geven in subregionale afspraken, waarbij wordt ingespeeld op de vraag en behoeften van gemeenten; b. Te komen met concrete voorstellen voor het IZA/GALA-budget die aansluiten bij de behoeften van gemeenten en de subregio. De raad van de gemeente Putten onderschrijft het belang van een goede publieke gezondheid en de ingezette koers naar meer preventie en een gezonde leefomgeving zoals beschreven in het IZA en het GALA. De GGD kan hierin haar rol pakken in het adviseren over gezondheidsvraagstukken en het leveren en duiden van data en indicatoren om de ingezette koers naar meer preventie goed te monitoren voor gemeenten. De raad is van mening dat de GGD deze rol goed oppakt wanneer er wordt aangesloten bij de wensen en behoeften van de gemeenten en subregio's. De raad spreekt ten slotte zijn waardering uit voor de inzet van de GGD om mee te bewegen met de ontwikkelingen in een sterk veranderende omgeving, waarin ook de GGD mee moet ontwikkelen en innoveren.	De GGD wil graag vraaggericht werken. Daarom sluiten wij aan op het beleid en de vragen van gemeenten op subregionaal niveau. Dit houdt ook in dat wij in overleg met gemeenten komen met voorstellen voor aanwending van het IZA/GALA-budget. Wij ondersteunen gemeenten bij het geven van uitvoering aan de opgaven die voortvloeien uit IZA en GALA. Daarin kan de GGD diverse rollen vervullen, afhankelijk van de behoefte van de gemeenten. Ook hierover gaan wij graag en zijn wij al in gesprek met gemeenten.
Voorst	*Raadsmededeling d.d. 4 maart 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De raad dient geen zienwijze in.	---
Winterswijk	*Raadbesluit d.d. 29 februari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De raad neemt kennis van de Uitgangspuntennota 2025 van de GGD Noord- en Oost Gelderland.	De GGD besteedt nauwgezet aandacht aan doelmatigheid en kosten-efficiëntie. Het kostenniveau van GGD NOG is

Gemeente	Reactie / zienswijze	Reactie dagelijks bestuur
	De raad van Winterswijk geeft als zienswijze mee de opdracht aan de GGD om bij de opstelling van de begroting 2025 te zoeken naar bezuinigingsmogelijkheden.	op tal van taakgebieden beneden-gemiddeld of gemiddeld vergeleken met de andere GGD'en, zo is gebleken tijdens de enkele jaren geleden gehouden takendiscussie. De GGD levert dus relatief veel waarde voor elke euro die het ontvangt. Wij zijn van mening dat gemeentelijke ombuigingen op het terrein van de GGD gevolgen hebben voor de inhoudelijke taken en dat deze elders binnen het sociaal domein tot een kostenstijging zullen leiden.
Zutphen	*Raadsbesluit d.d. 26 februari 2024 (bron: Raadsinformatiesysteem):* De raad dient geen zienswijze in.	---